

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (1733) 1983 GEGUŽĖ-MAY 5 • "AUŠROS" METAI •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Motina seniau ir dabar

Vyresniajai mūsų kartai motinos vaizdas tebėra senos, skarele apsigaubusios močiutės, raukšlių išvagotu veidu, visą gyvenimą vargusios, plūsusios savo šeimos ir vaikų labui. Šių laikų ne tik motina, bet ir senelė yra moderni, daug praktiškesnė. Dabar vaikai nebeatsiranda tada, kai Dievas juos duoda, bet yra suplanuoti. Jaunos moterys išeina mokslus, paskui įsitvirtina karjere ir tik tada planuoja auginti vaikus. Mes, senesnės kartos motinos, žiūrime ir pavydim tokio gyvenimo, kuris susiklosto taip pagal planą. Prisimename laikus, kai vieną vaiką nešėm ant rankų, kitą tempėm paskui save į darželį, į lietuvišką mokyklą, į organizaciją. Net neturėjom tokių patogių, lengvų vežimėlių nei ant nugaros pakabinamų vaikų kėdelių. Daugumas mūsų neturėjom mamos, kuri padėtų ar mus pavaduotų.

MES ATSIDŪRĖM kultūroje, kuri mums buvo visai svetima. Kai mūsų vaikai buvo visai jauni, šio krašto gyvenime vyko didelė moralinė revoliucija. 1960 metais prasidėjo "gėlių vaikų" sąjūdis. Nusi-stovėjusios socialinio gyvenimo formos buvo pasmerktos, ir prasidėjo išsilaisvinimas iš betkokių moralinių varžtų. Prasidėjo narkotikų vartojimo, laisvo gyvenimo kultas. Mums visa tai buvo nesuprantama, ir mes gyvenom užsidarę su savo morale, su savo tradicijom. Mūsų vaikai ėjo į mokyklas ir gyveno jau modernioje atmosferoje. Ir jei daugumas, ypač kai subrendo, vis dėlto pasekė savo tėvų ir savo bendruomenės gyvenimo gairėm, tai iš dalies buvo Dievo Apvaizdos, iš dalies laimės dalykas, nes mes nemokėjom su tom įtakom kovoti, pasikliovėm savo geru pavyzdžiu ir įsitikinimu — "mano vaikai taip nedarys". Naujojo krašto gyvenimo įtakos veikia mūsų vaikus, mūsų jaunas motinas ir dabar. Nors jau persisotinęs perdidelėm laisvėm jaunimas grįžta į konservatyvesnę galvosėną, bet visoje komunikacinėje sistemoje jie kasdien yra bombarduojami įtaigomis, kad svarbus yra tik tai kūno grožis, kad asmeninė laimė ir pasitenkinimas yra augščiau už viską ir per viską.

NORS JŲ gyvenimas atrodo gražus ir lengvas, jų šeimoms taip pat gresia daug pavojų. Pirmiausia, šalia visų moralinių pavojų, siekiamos įsitvirtinti materialiai, šių laikų šeimos vis tolyn ir tolyn atidėlioja vaikų gimimą. Tuo būdu motinos rizikuoja susilaukti vaikų su visokiais trūkumais. Kai prisideda oro užteršimas, rūkymas, piliulių vartojimas, ta rizika dar daugiau padidėja. Antra, dabar, kai 40% visų vedybų (tas nušimtis vis auga) baigiasi skrybomis, negalime būti tikri, kad ta srovė nenuneš dalies mūsų jaunų šeimų. Trečia, nuolatinis veržimasis vis į augštesnę karjerą arba įtampa tą karjerą išlaikant irgi pareikalauja didelės duoklės iš jaunų motinų. Kad ir labai geroje sąlygoje jaunos motinos augindamos tik vieną ar du vaikus, atrodo, yra spaudžiamos nemažų rūpesčių bei pavojų šeimai. Tiems pavojams atremti jos turės parodyti nemažiau pasiaukojimo bei ryžto, kaip ir jų senelės. Duok Dieve, kad jų vaikai, auginami pertekliu ir patogumuose, išlaikytų tą meilės ir pasiaukojimo tradiciją. B.M.

KANADOS ĮVYKIAI

Kaltininkų medžioklė

Kanadoje gyvenančius žydus išjudino iš V. Vokietijos valdžios atėjęs reikalavimas grąžinti vokiečių Albertą-Helmutą Raučą, kaltinamą už 11.584 žydų sunaikinimą Kaune, kad jis galėtų būti teisiamas V. Vokietijoje. A. H. Rauca yra Kanados pilietis, kurio teises užtikrina naujoji Kanados konstitucija. Pasak jį ginančių advokatų, pilietis negali būti ištremtas iš Kanados ir atiduotas teismui kitoje valstybėje už senus karo metų veiksmus, nepadariusius jokios žalos Kanadai. Augščiausias Ontario teismas atmetė Toronto gyvenančio A. H. Raucos advokatų argumentus, pasisakydamas už jo grąžinimą V. Vokietijon. Jį ginantiems advokatams dabar beliko augščiausias Kanados teismas.

Jausdami artėjantį laimėjimą A. H. Raucos atveju, Kanados žydai sustiprino savo akciją ir prieš kitus Kanadoje gyvenančius asmenis, įtariamus II D. karo nusikaltimais, daugiausia žydų naikinimu. Didelį spaudimą Kanados žydų organizacijos daro vidaus reikalų ministeriui R. Kaplanui, kuris yra žydų kilmės kanadietis, gimęs Lietuvoje. Pradžioje jis aiškino, esą pati Kanada tokių asmenų ne-

gali teisti, jų taip pat negalima grąžinti į Sovietų Sąjungos kontrolėje esančius kraštus, nes jų teismai nesilaiko pagrindinių teisingumo normų. Vis dėlto R. Kaplanas, apsilankęs vienoje sinagogoje Toronte, padarė viešą pareiškimą, kad RCMP policija jau tiria šimtui kanadiečių mestus kaltinimus. Jeigu tie kaltinimai bus pakankami, tuos asmenis bus galima išduoti teismams kitose valstybėse.

Šia tema prabilo ir RCMP inspektorius George Timko, vadovaujantis tokius tyrimus atliekančiam skyriui. Pasak jo, daugiausia kaltinimų yra susilaukę buvusieji sargybiniai ar policijos karininkai, dirbę nacių kalėjimuose arba koncentracijos stovyklose, turėję tik antraeilės žinias apie vykstančius karo nusikaltimus. Iš Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje per 20 metų buvo gautos 35 tokių Kanadoje gyvenančių "karo nusikaltėlių" pavardės. Nė vienas jų nebuvo grąžintas teismams į Sovietų Sąjungą. Skeptiškai sutinkami ir kaltinimai, gauti iš nacių gaudymu pasižymėjusio S. Wiesenthalio Vienoje. Jie patikrinami, tačiau atsių-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Sveika, mama! Šiandieną Motinos Diena — mes Tau eilėraščius deklamuosim ir už viską nuoširdžiai dėkosim

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Lietuvos vyskupai ir užsienio spauda

Nuo balandžio 6 d. Romoje viešėjo keturi Lietuvos vyskupai. Balandžio 8 d. popiežius Jonas-Paulius II atskirose audiencijose priėmė Kauno ir Vilkaviškio vyskupas Liudą Povilonį, Kaišiadorių vyskupą Vincentą Sladkevičių ir Panevėžio vyskupą Romualdą Krikščiūną. Balandžio 9 d. popiežius priėmė Telšių vyskupą Antaną Vaičių ir Vilniaus arkivyskupijos kapituliniį vikarą kunigą Algirdą Gutauską.

Su vyskupais į Romą yra atvykęs ir Kauno kunigų seminarijos profesorius kun. Vladas Michelevičius. Balandžio 11 d. viešųjų reikalų sekretorius arkiv. Silvestrinis priėmė vyskupus — Povilonį ir Sladkevičių, o balandžio 14 d. — vyskupą Vaičių. Ateinančią savaitę laukiama, kad visi keturi Lietuvos vyskupai bus priimti bendroje audiencijoje, kurios metu popiežius pasakys kalbą.

Pradžioje buvo manoma, kad Lietuvos vyskupų vizitas Romoje truks iki balandžio 27 d., dabar jau skelbiama kita data — balandžio 24.

Amerikiečio komentarai

Amerikiečių dienraščio "New York Times" korespondentas Henris Kammas, pranešdamas iš Romos apie keturių Lietuvos vyskupų atvykimą, rašė, kad tai esąs pažymėtinas poslinkis Vatikano ir Maskvos santykiuose. Pirma kartą nuo Sov. Sąjungos okupacijos buvo leista Lietuvos ganytojams atlikti normalią kelionę, kurią vyskupai

įpareigoti atlikti kas penkeri metai. Tačiau "New York Times" pastebėjo, kad tarp atvykusiųjų nėra vyskupo Julijono Steponavičiaus, apaštalinio Vilniaus administratoriaus, kuris esąs pripažintas Lietuvos katalikų vadovu, bet yra ištremtas nuo 1961 m. iš savo arkivyskupijos. "New York Times" korespondentas teigia, pasiremdamas "Vatikano sluogsniais", kad vyskupas Steponavičius esąs popiežiaus 1979 m. pakeltas kardinolu "in pectore", tačiau viešai nepaskelbtas, kad apsaugotų jį nuo valdžios keršto.

Vokiečių dienraštis

Įtakingas V. Vokietijos dienraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung", balandžio 12 d. aprašydamas Lietuvos vyskupų vizitą, pastebėjo, kad šis vizitas iš naujo primena "sunkią, nenormalią katalikų pradėtą Sov. Sąjungoje tarp krūvinos priespaudos ir priešiškos pakantos". Laikraštis pažymi, kad pokalbiuose Vatikane dalyvauja ir Vilniaus arkivyskupijos kapitulinis vikaras Algirdas Gutauskas, kuris, pasak "Frankfurter Allgemeine Zeitung", atstovauja vyskupui Steponavičiui. Pastarasis nuo 1955 m. esąs Vilniaus apaštalinis administratorius, bet nuo 1961 m. sovietinės valdžios sukludytas eiti pareigas. Frankfurto laikraštis irgi pažymi, kad vyskupas Steponavičius nuo 1979 m. esąs kardinolas "in pectore".

Vienbalsis užsienio spaudos tvirtinimas apie vyskupo

Steponavičiaus kardinolystę nesiliauja ir po to, kai šių metų pradžioje buvo viešai kardinolu paskelbtas Rygos ir Liepojos ganytojas Julijonas Vaivodas. Tai labai įdomias reiškinys, nors jis remiasi tikrai spėliojimais, nes tik vienas popiežiaus žino, ką jis kaip savo paslaptį laiko "in pectore", tai yra, savo širdyje.

Neužmiršo Svarinsko

Kaip ten bebūtų, keturių Lietuvos vyskupų vizitas Romoje užsienio stebėtojų nesuklaidino. Šią savaitę užsienio radijas ir spauda paskelbė, kad didelį Lietuvos tikinčiųjų susijaudinimą sukėlė Viduklės klebono kunigo Alfonso Svarinsko suėmimas. Renkami protesto parašai. Žmonės reikalauja kunigą Svarinską paleisti. Paskelbta, kad vieni pirmųjų tokį protesto raštą pasirašė 1326 Viduklės tikintieji. Per Vatikano radiją perskaitytas Viduklės parapijos protesto rašte sakoma: "Niekada mūsų klebonas neragino niekinti valdžios ar kenkti visuomenės gerovei. Priešingai, jis nuolat kovojė prieš mūsų visuomenėje paplitusias moralines ydas, tuo daug pasidarbuodamas visos visuomenės, ne tik tikinčiųjų gerovei".

Saugumo organai pastaruoju metu iškratė ir tardė visus žinomus Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto narius. Protestų parašai renkami įvairiose Lietuvos vietovėse. Lmb.

Pasaulio įvykiai

ĮTAMPĄ TARP ŠVEDIJOS IR SOVIETŲ SĄJUNGOS ATNEŠĖ povandeninių laivų įsiveržimas į teritorinius Švedijos vandenius. 1981 m. vienas sovietų laivas buvo rastas užplaukęs ant uolos. Pernai rudenį Švedijos laivynas ilgai įieškojo povandeninio laivo prie savo bazės Karlskronoje. Komisija, tyrusi šį incidentą, nustatė, kad teritoriniuose Švedijos vandenyse prie Karlskronos ir Stockholmo tada buvo net šeši povandeniniai laivai. Du mažieji laivai, tarnaujantys tik žvalgybos reikalams, savo vikšrais paliko pėdsakus ant jūros dugno. Nežinomos tautybės povandeniniai laivai 1982 m. net 40 kartų buvo įsiveržę į teritorinius Švedijos vandenius. Pagrindinė kaltė teko Sovietų Sąjungai, turinčiai daugiausia povandeninių laivų Baltijos jūroje. Protes-

tuodamas prieš Švedijos neutralumo pažeidinėjimą, premjeras O. Palme atšaukė Švedijos ambasadorių C. de Geerą iš Maskvos, sustabdė oficialius valdžios pareigūnų vizitus tarp abiejų valstybių. Sovietų Sąjungos ambasadoriui B. Pankinui jis įteikė griežtą protesto notą, perspėjančią, kad ateityje bus imamasi priemonių įsiveržusiems povandeniniams laivams sunaikinti. Praėjusią savaitę Norvegijos karo laivynas užtiko nežinomai valstybei priklausančių povandeninių laivų Hardangerio fjorde, apie 100 km nuo pagrindinės savo bazės Bergene. Įtariama, kad tas laivas taip pat priklausė Sovietų Sąjungai, daug kalbančiai apie tai, kad, bet renkančiai žinias apie Švedijos ir Norvegijos laivyno bazes, pažeidinėjantį teritorinius vandenius.

Gegužės 1-jį

Ši šventė Maskvoje buvo su-tikta tradiciniu paradu, o Lenkijoje — "Solidarumo" unijos rėmėjų demonstracijomis, kurios Gdanske susilaukė apie 30.000 dalyvių. Demonstrantų ašarinėmis dujomis, vandens čiuurklėmis ir lazdomis bandė išsklaidyti sutelkti milicininkų būriai. Popiežius Jonas-Paulius II prabilo apie pasaulyje pažeidžiamas darbininkų teises. Kalbama, kad jis yra pasiuntęs laišką Lenkijos prez. H. Jablonskiui, reikalaujantį amnestijos politiniams kaliniams, jų išlaisvinimo dar prieš jo viešnagę Lenkijoj birželio 16-22 d.d. Priešingu atveju Jonas-Paulius II politinių kalinių reikalus žada ginti savo pamoksluose viešnagės metu. Šis ultimatas yra nauja problema gen. W. Jaruzelskio režimui, negalintiems leisti tokių pamokslų ir bijančiam atšaukti popiežiaus viešnagę, nes tai atneštų lenkų tautos įtūžimą.

Reagano pastangos

Svetimų kariuomenių atitraukimą iš Libano JAV prez. R. Reaganas bando išspręsti valstybės sekr. G. Shultzo pasiuntimu į Artimuosius Rytus. Jis pakeitė lig šiol deryboms vadovavusį P. Habibą. Didžiausią problemą sudaro Libanui nepriimtini Izraelio reikala-

vimai. Premjeras M. Beginas nori oficialaus pripažinimo mjr. S. Haddadui ir jo karių grupei pietinėje Libano dalyje prie Izraelio sienos. Tas karininkas yra pasitraukęs iš Libano kariuomenės, nuėjęs tarnauti Izraeliui. Prez. A. Gemajelio vyriausybė jį laiko Libano išdaviku. Nepriimtinas ir Izraelio reikalavimas palikti karinius savo postus pietiniame Libane, nes jie praktiškai reikštų suverenumo pažeidimą. Libanas taipgi atmeta ir Izraelio peršamą prekybos bei turizmo sutartį, dėl kurios jis susilauktų kitų arabų valstybių boikoto.

Naujas kancleris

Austriją trylika metų valdė kancleris B. Kreiskis, socialistų partijos vadas. Jo partija paskutiniuose parlamento rinkimuose prarado 5 atstovus ir parlamentan grįžo tik su 90. Iki daugumos socialistams trūksta dviejų atstovų. Opozicinė liaudies partija savo atstovų skaičių padidino iki 81. Dėl pralaimėjimo B. Kreiskis pasitraukė iš kanclerio pareigų, jas atiduodamas savo pavaduotojui A. Sinowatzui. B. Kreiskis betgi žada laikinai vadovauti koalicinei vyriausybei, pasiikiti socialistų partijos vadu. Jis yra jau 72 metų amžiaus, pasižymėjęs kontroversiniais veiksmais užsienio politikoje. Nors žydų kilmės, bet remia palestiniečių teises, buvo susitikęs su Izraelio su-naikinimo siekiančiu Libijos diktatoriumi M. Qaddafiu.

Vyskupų laiškas

V. Vokietijos katalikų vyskupų konferencijos pirm. kardinolas J. Hoefneris paskelbė ganytojinį laišką, liečiantį branduolinius ginklus. Vyskupai oficialiai pasisako prieš atominių ginklų varžybą, bet pritaria jiems, kai tie ginklai turi tikslą savo atkričių pašalinimą branduolinio karo pavojų. Esą tada jie tarnauja taikai. Tas vyskupų laiškas iš tikrųjų yra studija, paruošta pastarųjų dvejų metų laikotarpyje. Joje visiškai nepaminėtos JAV "Pershing-2" raketos ir skraidančios bombos, numatytos V. Vokietijai.

Šiame numeryje:

Motina seniau ir dabar

O kad išliktų tradicinė lietuvių pasiaukojimo dvasia!

Lietuvos vyskupai ir užsienio spauda

Jų lankymasi Romoje pastebėjo ir didžioji spauda

Išsivija nesirūpina Gudijos lietuviais

Lietuvos pogrindžio spauda primena užmirštą sritį

I Vokietiją! Mokslinių ryšių pasekmės

Dr. K. Eriingas apie savo pergyvenimus okupuotoje Lietuvoje

Dar apie baltiečių išdavimą

Papildant anksčiau spausdintą rašinį ta tema

Išsteigtas kunigo Ylos fondas

Ateitininkų Federacijos vado J. Laučkos pranešimas visuomenei

Vertingi pašto ženklų rinkiniai

Filatelistų paroda Toronte su įdomiais, vertingais rinkiniais

Mokyklos džiaugsmas ir vargai

Einant į mokslo metų pabaigą torontieškoje Maironio mokykloje

Lietuvos praeitis istoriko darbuose

Dr. J. Jakštas rašo apie naują K. Avizonio raštų tomą

Atbulas pirmyn

Pr. Visvydas su humoru žvelgia į dabarties gyvenimą

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kunigų suvažiavimas

Ryšium su Montrealio Šv. Kazimiero parapijos 75-rių metų sukaktimi Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė surengė savo narių suvažiavimą 1983 m. balandžio 18 d. minėtos parapijos klebonijoje. Dalis kunigų dalyvavo parapijos iškilmėse balandžio 17 d., o sekančią dieną — suvažiavime. Štai jų pavardės: J. Aranauskas, SJ, St. Kulbis, SJ, J. Kubilius, SJ, St. Šileika, V. Skilandžiūnas, Aug. Si-manavičius, OFM, J. Liauba, OFM, J. Gutauskas, J. Staškus, Pr. Gaida. Taipgi dalyvavo ir vysk. V. Brizgys.

Suvažiavimą pradėjo pirm. kun. Pr. Gaida, primindamas istorinį suvažiavimo pobūdį ir pasiūlydamas pirmininkauti kun. J. Kubiliui, sekretoriauti kun. J. Liaubą, OFM.

Perskačius kun. I. Mikalausko, OFM, paruoštą pernykšio suvažiavimo protokolą, vysk. V. Brizgys padarė sielovados darbų apžvalgą, apimančią Australiją, JAV-bes, P. Ameriką ir Kanadą, konstatuodamas jaunų kunigų trūkumą parapijoms. Montrealio arkivyskupijos vicekancleris kun. Paquette padarė pranešimą apie etnines parapijas ir teisinę jų būklę Kvebeko provincijoje. Jų būklė yra tuo skirtinga, kad parapijų komitetai pagal civilinį įstatymą yra paprasto turto savininkai. Pasak jo, dviejų etninių parapijų sujungimas galimas jų komitetams nutarus ir vyskupui leidus.

Kun. Aug. Si-manavičius, OFM, K. Vienybės išdininkas, padarė pranešimą apie Tikinčiosios Lietuvos Dieną, kurią kasmet pirmąjį kovo sekmadienį organizuoja KLK Centras. Tą dieną telkiamos ir lėšos religinei Lietuvos šalpai. Kaikurios lietuvių parapijos surenka dideles sumas, bet yra ir tokių, kurios dar labai negausiai aukoja.

Kun. Pr. Gaida informavo suvažiavimą apie K. Vienybės pastangas organizuoti lietuvių lankymą Kanados vakaruose, kur nėra lietuvių kunigų. Tokios vietovės yra Sudburis, Sault Ste. Marie, Edmontonas, Kalgaris, Vankuveris. Sudburį ir Sault Ste. Marie aplanko kun. J. Staškus, o kitas vietoves — kiti kunigai. Užpėnai jas lankė kun. L. Januška, OFM, pernai — kun. P. Baltakis, OFM, šiemet — kun. K. Pu-gėvičius. Suvažiavimas pavedė valdybai ir toliau rūpintis minėtų vietovių lankymu.

Kun. J. Staškus, K. Vienybės sekretorius, kalbėjo apie "Mažąjį apeigyną", jo paruoštą spaudai. Jame sudėtos reikalingiausios maldos bei apeigos, sutelktos iš įvairių leidinių. KLK Vienybė numato jį išleisti.

Aptariant einamuosius rei-

kalus, pranešta, kad yra pagamintos skaidrės, pavaizduojančios arkiv. Teofiliaus Matulionio gyvenimą ir monografiją "Nemarus mirtingasis". Skatinta rūpintis parapijų archyvų telkimu ir jų perdavimu valstybiniais archyvams, nes juose iki šiol yra labai mažai medžiagos apie lietuvius.

Apsvarstę pagrindinius klausimus, suvažiavimo dalyviai susirinko Šv. Kazimiero šventovės maldos valandėlei. Kun. dr. J. Gutauskas savo žodyje pateikė gilių bei aktualių minčių apie dabartinį gyvenimą. Maldose buvo prisiminti iki šiol Kanadoje dirbę ir mirę kunigai, kurių skaičius jau siekia 14.

Pietų metu buvo pagerbtas vysk. V. Brizgys 80-tojo gimtadienio proga ir išreikšta padėka klebonui kun. St. Šileikai, jo parapijai ir šeiminiškams, rūpestingai vaišiniusiems svečius. K.

Maldininkų ekskursija

Kun. Alg. Bartkus iš Frackville, Pa., balandžio 18 grįžo iš Romos į JAV. Ten jis lankėsi, planuodamas sudaryti programą Vatikane piligriminei lietuvių kelionei 1984 m. vasario 26 — kovo 5 d.d. Jis ten lankėsi kaip šv. Kazimiero 500 metų sukakties komiteto narys. Tarėsi su arkivyskupu P. Marcinkum, prelatais — L. Tulaba, A. Bačkio, A. Jonušo ir kitais. Jie visi žadėjo visokeriopą paramą ir talką organizuojant šią nepaprastą piligriminę kelionę. Romoje numatomos lietuvių pamaldos Šv. Petro bazilikoje. Iškilmės dalyvaus ir Šv. Tėvas, tačiau konkrečios programos, kur ir kada Šv. Tėvas dalyvaus, dar ilgesnį laiką nebus galima sudaryti.

Sukakties komitetas tikisi, kad iš JAV ir Kanados šioje piligrimineje kelionėje dalyvaus apie 1,000 asmenų. Jau yra užsakyti du didžiuliai Boeing 747 lėktuvai. Netrukus bus praneštos detalės apie šią kelionę. Kelionės reikalus pavesta tvarkyti agentūrai "Vytyis" Brooklyne, N.Y., kuriai vadovauja Romas Kezys. Su kun. Bartkum keliom dienom į Romą buvo nuvykęs ir R. Kezys apžiūrėti viešbučių, pasirašyti reikamų sutarčių ir pan. Inf.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Išėivija nesirūpina Gudijos lietuviais

Kaltina Lietuvos pagrindžio "Aušra" 33-iaame numeryje ir siūlo steigti specialią draugiją

JAV pasirodė veikalas "Studia Lituanica IV. Rytų Lietuva, Chicago, 1980". Leidėjas — Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga. Redagavo Algirdas M. Budreckis.

Šis darbas seniai turėjo būti išleistas, bet geriau vėliau negu niekad. Vilniečius aplenkė Mažosios Lietuvos lietuviai, jau išleidę net du tokius veikalus. Atkreipia dėmesį tas faktas, kad šį veikalą suredavo ir jame daug rašo A. Budreckis, gimęs (1937 m.), augęs ir mokslus išėjęs JAV, Lietuvos turbūt nematęs. O kur mūsų Jeronimai Cicėnai ir kiti vilniečiai, lenkų okupacijos laikais kovoję dėl lietuvių? Kur jie pasidėjo?

Veikale daug vertingos medžiagos, bet jis grynai mokslinis, skirtas vien ateities galimybėms. Kodėl šiame veikalas nieko nerašoma apie tai, kas reikia dabar daryti, kad būtų sustabdytas lietuvių nutautinimo bei nutautėjimo procesas, kuris šiuo metu vyksta BTSR vakariniuose pakraščiuose? Aišku, reikia atlikti mokslinį tiriamąjį darbą, braižyti žemėlapius atečiai, nustatinti Lietuvos etnografines sienas, bet visa tai nestabdo minėto proceso, kuris vyksta dabar, mūsų akyse.

Knygos pratarmėje Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirm. dr. J. Šalna rašo: "Sąjunga deklaravo savo nesibigiantį vidinį atsparumą ir ištikimybės jausmą savo kraštui, o kartu ir Tėvynei Lietuvai (...). Ši knyga lieka kaip atestatas bendro darbo, skirta ateities kartoms" (p. 10). Skaitant šiuos žodžius ir perskačius visą veikalą, lenda į galvą pikta mintis, kad Vilniaus krašto išėiviai lietuviai yra užmerkę akis tam, kas vyksta dabar toje Vilniaus krašto dalyje, kuri patenka į BTSR sudėtį. Darbas vien ateities galimybėms, ateities kartoms...

Užsienio lietuviai negali pasitenkinti vien teoriniais moksliniais darbais, koks yra atliktas šioje knygoje, o norėdami atlikti savo pareigą Tėvynei, privalo imtis praktinės veiklos — padėti savo broliams už geležinės uždangos išlaikyti savo tėvų kalbą. Ir čia, Lietuvoje, yra mokslininkų, kurie domisi BTSR lietuvių, dirba mokslinį-tiriamąjį darbą, tiria to krašto tarmes, užrašinėja folklorą ir t.t., bet praktiškai nieko nedaro užkirsti kelią lietuvių kalbos nykimui. Jie nieko nedaro iš baimės, o užsieny gyvenantiems lietuviams nėra ko bijoti. Jei tik mokslinį darbą dirbsime, jei tik ruošime atečiai ir lauksime, kada pagerės laikai bei sąlygos, o nieko nedarysime dabar, neišimsime praktinės veiklos padėti savo broliams kovoje už tėvų kalbą, tai vengsime syki pajusime, kad tas vakarų BTSR kraštas, kur dabar lietuviškai kalbama, atimtas iš mūsų rankų, jo netekome.

Šiaip ar taip, mūsų gyvenimo laikotarpiu lietuvių tautybės svarbiausias ir lemiamas požymis yra lietuvių kalba. Tie, kurie netenka lietuvių kalbos, netenka ir lietuvių tautybės. Tik retu, išimtinu atveju XX a. gale lietuvis, netekęs savo tėvų kalbos, išlaiko lietuvių tautybę. Nesvarbu, kokią naują kalbą lietuvis priima, tegu tai bus gudiškai-lenkiškas žargonas, — pametęs savo tėvų kalbą, jis tuo pačiu išėina iš lietuvių bendruomenės ir tautos.

Užsienio lietuviai

Tad ką turi daryti užsienio lietuviai, kaip jie gali padėti BTSR gyvenantiems lietuviams?

Laikas, jau seniai buvo laikas įkurti organizaciją, kuri rūpintųsi BTSR lietuvių reikalais. Ši organizacija turi domėtis tuo, kas dabar vyksta Vakarų Baltarusijos lietuvių gyvenamose vietovėse, rašyti spaudoje klausimais, susijusiais su BTSR lietuvių gyvenimu; rašyti memorandumus T. Sąjungos vyriausybei dėl lietuviškų mokyklų atidarymo ir lietuviškų pamaldų įvedimo BTSR; atkreipti pasaulio viešosios nuomonės dėmesį į lietuvių tautinės mažumos genocidą

BTSR. Organizacijos nariai turi lankyti BTSR lietuvius.

Užsienio lietuviai pagal galimybę turi lankyti, apirūpinti literatūra ir aplamai rūpintis ne vien Seinų-Suvalkų krašto, bet ir BTSR lietuviams.

Šia proga norisi palyginti BTSR lietuvių padėtį su lietuvių padėtimi Seinų-Suvalkų krašte (Lenkijoje). BTSR lietuvių padėtis nepalyginamai blogesnė, negu jų tautiečių, gyvenančių Lenkijoje. O Seinų-Suvalkų krašto lietuviai nuolatos lankomi giminių ir pažįstamų iš JAV ir kitų užsienio valstybių (bent iki karo stovio Lenkijoje paskelbimo). Dėl Seinų lietuviams daromos skriaudos — draudimo lietuviškų pamaldų Seinų katedroje — rašomi protestai atitinkamoms bažnytinėms instancijoms, plačiai apie tai rašoma spaudoje ir t.t. O apie tai, kokia skriauda daroma Gervėčių, Pelesos ir kitų BTSR vietovių lietuviams, tik puse burnos spaudoje užsimenama. Vienas tik Vatikano radijas plačiai apie tai kalba, o "Amerikos Balsas" tyli.

Jaunoji karta

Baltarusijos TSR gyventojai — tiek lietuviai, tiek gudai — yra rusinami per mokyklas, o lenkinami per bažnyčią lenkų kunigų. Bet jaunoji BTSR karta lenkų kalbos nemoka, nes lenkiškų mokyklų BTSR nėra. Kadangi jaunimas nemoka lenkų kalbos, tai jų netraukia bažnyčia, kur pamaldos, pamokslai ir kiti religiniai patarnavimai atliekami lenkiškai. Tiesa, tėvai priveda vaikus pirmos išpažinties ir Komunijos, dar ir vėliau vedasi juos į bažnyčią, bet šie ten eina tol, kol laikosi tėvų rankos, o kai išauga į "vyrus" ar "merginas", daugiau į bažnyčią nebeina, nes jų ten niekas netraukia, jie nesupranta, kas vyksta bažnyčioje, nes girdi nesuprantamą lenkų kalbą. "Aš lenkų kalbos nemoku, todėl į bažnyčią neinu, nes nieko nesuprantu, kas ten kalbama" — pasakė viena 18 metų jaunuolė.

Is to, ką vaikas gavo per katekizmo pamokas, jam beveik nieko nelieka, nebent poterių, kurių turinio jis nesupranta... Ir taip jis atitols-ta nuo bažnyčios, kuri jam lieka svetima. Jaunuolis-ė religijai pasidaro indiferentais arba tiesiog virsta ateistais. O aplinkos įtaka — radijas, spauda, kinas, jaunimo pramogos ir pasilinksminimai, kuriuos patys suruošia arba kuriuos ruošia kultūros namai, — padaro savo. Jaunimas žino, kad jam reikia valgyti ir gerti, gyventi ir linksintis, o apie Dievą ir religiją jam niekas nekalba ir neprimena. Jis yra šios žemės žmogus ir daugiau nieko. Iš šalies jam visą laiką kala, kad po mirties nieko nėra, kad tave užkas ir nieko iš tavęs neliks. Tad naudokis gyvenimu ir daugiau apie nieką negalvok. Tokiose sąlygose tik kaip išimtis vienas kitas jaunuolis-ė, paveiktas kokios nors ypatingos įtakos, gali išlikti religingas.

Štai kokie vaisiai lenkiško Dievo žodžio skelbimo ir panaikinimo pamaldų gudų kalba, kurias savo laiku mėgino palaikyti ir gaivinti tuometinis Vilniaus vysk. J. Matulaitis ir kurias visur panaikino arkivyskupas R. Jalbzykovskis.

Ateistinė Tarybų valdžia gali būti patenkinta dėl tokio Dievo žodžio skelbimo — pamaldų, pamokslų ir kitų religinių praktikų atlikimo lenkų kalba BTSR, nes tai galutinai veda prie nureligėjimo ir ateizmo plitimo. Senoji BTSR karta, išaugusi lenkų okupacijos laikais ir lankiusi lenkų mokyklas, dar lanko bažnyčią, nes šiek tiek moka ar supranta lenkiškai. Bet senoji karta išmirs, ir bažnyčių lankyti nebus kam. Taip galvoja tarybiniai ateistai. Ir jie neapsirinka. Dėl tos turbūt priežasties keliose vietose BTSR buvo leista atidaryti bažnyčias su lenkų kalba. Lietuviai kunigai į BTSR neįsileidžiami; atidaryti bažnyčias su lietuviškomis pamaldomis tarybiniai pareigūnai jokiū būdu nesutinka. Jie žino, ką daro. Leidimas

pamaldų lietuviams jų gimtąja kalba vestų prie religijos stiprėjimo, patrauktų į bažnyčią jaunimą.

Taigi lenkiškas Dievo žodžio skelbimas BTSR galutinai veda prie nureligėjimo ir ateizmo. Mato ar nemato tai lenkų dvasiniai tėvai, bet iki šiol tokios bažnytinės politikos BTSR tebesilaikoma atkakliai. Vienas lietuvis kunigas, rodo, teisingai nusakė lenkų kunigų bažnytinę politiką BTSR: pasibaigus II pasauliniam karui, lenkų kunigai ir jų vyresnieji su R. Jalbzykovskiu priešaky, išvykdami į Lenkiją, įsakė pasiliekančiams BTSR laikyti "plačuvkas" ir laukti "išvadavimo", t.y. atstatymo žėpospolitos.

Rusinimas

Baltarusijos lenkinimas, dabar vykdomas kunigų per bažnyčias, duoda menkus rezultatus arba, galima sakyti, jokių rezultatų neduoda. Turbūt teisingai kitas lietuvis kunigas, kuris dažnai lankosi BTSR, yra pasakęs, kad gudų jaunoji karta lenkais nebus, — jie virst rusais. Tik katalikybė gali prilaikyti nuo rusėjimo. Bet jaunoji karta, kuri negirdi Dievo žodžio skelbimo jai suprantama kalba, netenka tikėjimo ir tuo pačiu atsparos prieš rusinimą. Lenkiškoji įtaka Vakarų BTSR yra labai silpna, o rusiškoji labai stipri. (Kalbu apie Vakarų Baltarusijos pakraščius, nes neturiu tikslų žinių, kas vyksta Baltarusijos gilumoj ir jos rytiniuose pakraščiuose). Čia veikia rusiškos mokyklos, kur jaunimas išmoka pakankamai gerai rusiškai kalbėti. Gudų jaunimui įsisavinti rusų kalbą labai lengva, nes gudų kalba labai panaši į rusų. Rusiškose mokyklose jaunimas perauklėjamas į sovietinius piliečius, jie išauga sovietiniais arba, geriau sakant, rusiškai: patriotais. Kokia nors nacionalinė Baltarusija, kokie nors tautiniai gudų interesai tokiame jaunimui lieka svetimi. Jaunimas negauna jokio tautinio dvasinio peno, tautinis gudų judėjimas jo nepasiekia, nes BTSR jokio tautinio gudų judėjimo nėra (bent apie jį nieko nežinome).

Baigęs rusišką mokyklą, jaunuolis-ė mielai vartoja rusų kalbą. O kadangi gudų liaudis savo kalbą vadina prasta (jie kalba "po prostu"), tai rusų kalba, kaip valstybinė, vartojama administracijoje, viešame gyvenime, laikoma augštesne, pranašesne už gudų kalbą. Kadangi BTSR pilna tikrų rusų arba rusėjusių gudų, kurie kitaip nekalba, kaip tik rusiškai, tai vietos gyventojai nori nenori turi daugumą savo reikalų atlikti rusų kalba. Baigęs rusišką mokyklą, jaunuolis-ė gudas, nors dar moka gudų kalbą ir ją kaikuriais atvejais vartoja, bet galvosena yra rusiška, jis yra sovietinis pilietis be Dievo ir savos tėvynės; jam nesvarbu, kokia kalba jis kalbės — rusiška ar gudiška, jo interesai sutampa su "plačiosios tėvynės", t.y. Rusijos, interesais. O lenkiškumas, kurį jis kadaise girdėjo bažnyčioje, jam yra visiškai išgaravęs.

Jei gudų jaunimas rusėja, ką pasakyti apie lietuvių jaunimą, gyvenantį BTSR? Lietuvių jaunimo čia pasilieka labai mažai, tik vienas kitas. Dauguma išvyksta į Lietuvą arba BTSR miestus. Tie, kurie išvyksta į Baltarusijos gilumą, surusėja. O kas bus su likusiais lietuvių gyvenamose vietovėse, kol kas sunku apie tai ką pasakyti.

A. Tvirbutas

• Kai palikta šalis laisvės netenka, tai kiekvienas svetur gyvenas tėvynainis savaime virsta tremtiniu.

A. MACEINA

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontaktų lėšiai (contact lenses).

A+A

POVILUI VAITONIUI

iškeliavus į amžinybę,

ilgametę mūsų skyriaus pirmininkę jo mylimą žmoną MAGDUTĘ, dukras, sūnų ALGĮ, žentus ir vaikaičius neapsakomo skausmo valandose giliai užjaučiame ir dalinamės jų skausmu —

KLK Moterų Draugijos

Hamiltono skyrius, valdyba ir narės

Buvusiam Lietuvos ir Kanados šachmatų

čempionui bei Hamiltono Lietuvių Šachmatų

Klubo garbės nariui

POVILUI VAITONIUI

mirus,

jo žmonai MAGDALENAI, šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime —

Hamiltono Lietuvių Šachmatų Klubas

Mirties angelui į amžinybę pašaukus

mylimą vyrą ir tėvą

a. a. POVILĄ VAITONĮ

gilaus skausmo valandoje jo žmoną MAGDUTĘ, dukras — DANUTĘ, VIDĄ, NIJOLĘ, RŪTĄ ir sūnų ALGIRDĄ

bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

G. P. Breichmanai

Linas ir Bernadeta Kairiai

Vidas Kairys

G. J. Kažemėkai

A. Čerškienė

Elena Kairienė

A+A

POVILUI VAITONIUI

buvusiam "Talkos" kooperatyvo pirmosios 1955 metų valdybos sekretoriui ir 1974-79 m. vedėjui,

iškeliavus į Anapus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai MAGDALENAI, sūnui, dukroms ir visiems giminėms —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvo

"Talka" valdyba, komitetai ir tarnautojai

Gėsta šviesios žvaigždės,

— Klumpa milžinai.

Pasaulio Kūrėjo —

Tokie jau planai.

A+A

POVILUI VAITONIUI

mirus,

žmoną MAGDALENĄ VAITONIENĘ, dukras ir sūnų, išgyvenančius skaudų liudėsį, nuoširdžiai užjaučiame —

Alfonsas ir Albina Keličiai

A+A

POVILUI VAITONIUI

mirus,

didžiame liudesyje likusiai žmonai MAGDALENAI, sūnui, dukroms, žentams, vaikaičiams bei visai giminei reiškiamo gilią užuojautą —

Sofija ir Stasys Rakščiai

Fruitland, Ont.

Laima ir Justas Kriaučiūnai

Stoney Creek, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Mobawlk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —

137 RONCESVALLES Ave.

Tel. 537-1442

Rytuose —

2448 DANFORTH Ave.

Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Vokietiją! Mokslinių ryšių pasekmės

DR. KAZYS ĖRINGIS

Sugrįžęs 1964 m. iš Lenkijos, vėl ketverius metus iš eilės pildžiau dokumentus į įvairiausių mokslinių renginių užsieniuose. Viskas veltui! Pagaliau 1968 m. rudenį, vadovaujant kelioms sovietų patikėtiniams, KGB pilnai kontroliuojama turizmo įstaiga išleido grupę turistų — Lietuvos gamtininkų, įskaitant ir mane, į Rytų Vokietiją. Vokiečiai džiaugėsi, kad mes iš Lietuvos atvykome į Vokietiją, t.y. į „Deutschlandą“, ir kvatojosi. Jie mums sakė, kad važiuoti į „Deutschlandą“ dabar geriausių atvejų reiškia blogą politinį skonį. Dabar, sako, reikia važiuoti į Demokratinę Vokietijos Respubliką (!).

Bet kodėl toks vokiečių tautos uжимas? Toje Vokietijoje sovietų tankai rausia žemę, plėšo asfaltą ir demonstruoja karinę nugalėtojų jėgą, o Lenkijoje tupi kaip po šluota ir išlenda tik retkarčiais. Kai W. Goethės ir F. Schillerio mieste Weimare vokiečiai stojejo ilgoje eilėje prie maisto gaminių, o pro šalį į bazę žlegėjo vikšrais sovietų tankai, nenoromis kilo klausimas: kodėl taip niekinami nugalėtieji? Juk 1941 m. Atlanto chartos — ketvirtas punktas skelbia, jog chartą pasirašiusios valstybės „stengsis, turėdamos galvoje esančius įsipareigojimus, kad ateityje visos valstybės, didžios ir mažos, laimėjusios ir pralaimėjusios, vienodomis sąlygomis prekiautų ir naudotųsi pasaulio žaliavų išteklių, kurie yra reikalingi ekonominei gerovei“. Šalys esą nesiekia teritorinio ar kitokio padidėjimo ir t.t. Sovietų Sąjunga prie chartos prisijungė 1942 m. sausio 1 d., o nugalėjusi 1945 m., net po 23 metų (1968 m.) ir dabar kerštingai demonstruoja nugalėtiesiems karinę jėgą.

Bejuokaudami su vokiečiais per ašaras susibičiuliavome. Grįžus vokiečiai atsiuntė kvietimus į mokslines konferencijas. Po 1968 m. turistinės kelionės su didele grupe man atsidarė kelias į R. Vokietiją ir 1969 m. išvykau į Greifswaldą — Strahlsundą, kur įvyko antrosios Baltijos baseino šalių gamtos apsaugos svarstybos. Jos vyko kastmetinės Baltijos šalių Rostocko „taikos“ savaitės programoje. Tai reiškė pasityčiojimą ir iš to renginio, ir iš mokslininkų.

MOKSLININKAS IR MASKVOS VELNIAS

Į minėtas svarstybas vykome trise — du estai ir aš. Jie abu partijos nariai, aš — nepartinis. Mūsų grupės vadovas — zoologas prof. NN, grupės nariai — palyginti jaunas biologas X ir aš — ekologas. Išvykstant Maskvoje paaiškėjo, kad prof. NN jau seniai yra praėjęs „smegenų plovyklą“, o mes abu su biologu X — naujokėliai. Mus nusuntė į Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto ryšių su užsienio šalimis valdybą. Tai užmaskuotas sovietų imperijos KGB žinybos filialas.

Nuvykę turėjome perskaityti ir pasirašyti, kad susipažinome su „sovietinių mokslininkų elgesio socialinėse šalyse taisyklėmis“. Koktu buvo skaityti tas taisykles, kurių uždavinys — indoktrinuoti sovietų mokslininkus ir įpiršti saviapgaulę. Tvirtinama, kad sovietų bloko šalių mokslininkai ideologiškai ir iš širdies yra draugiškai socializmo šaliai, bet ten kenkėjišką darbą dirba Vakarų imperializmo agentai, tad reikia stropiai saugoti paslaptis ir t.t. Viską vėliau vėl pakartojo valdybos pareigūnas.

Orus vokiečių skyriaus maskviškis valdininkas, pagyręs, kad mes esame mokyti vyrai, pažymėjo, jog Demokratinėje Vokietijos Respublikoje sėkmingai statomas socializmas, mokslininkai draugiški, bet iš V. Vokietijos, ypač „Taikos savaitės“ proga, gali atvykti nepribaigtų militaristų. Nurodė su nieku nekalbėti, kad Vokietija su Sovietų Sąjunga kariavo II D. kare, ir nedalyvauti šio pobūdžio pašnekesiuose. Uždraudė daryti kokius nors kitus

pranešimus, neskaitant to, kuriam turime „Glavito“ (KGB filialo literatūrai) rašytišią leidimą. Tą leidimą išvažiavojant reikia įteikti pasienio valdininkams. Kokia istorinė gėda yra ir leidimo gavimo, ir įteikimo procedūra! Į klausimus nurodė atsakinėti trumpai ir pagal direktyvinius nurodymus (savų akademijų užsienio skyrių, t.y. KGB filialų, nurodymai raštu). Juos išvežti į užsienį taip pat draudžiama. Pasiakytį diskusijose išimtinai atvejais galima, kartais būtina, kai reikia duoti atkirtus vakariečių „išpuoliams“.

Išklauseme nurodymus suglaudė ausis, kaip geri triušiai. Baigęs valdininkas atsišlošęs kėdėje paklausė, ar turime klausimų bei pasiūlymų. Pasirodė, biologas turėjo pasiūlymą. Jis tam kelionių visagaliui sako, kad jau laikas užbaigti iš Talino per Maskvą keliones į Helsinkį ir panašias komedijas, nes Helsinkis nuo Talino mūrų matosi! Pasak mokslininko X, nesamomė iš Talino ir Vilniaus traukiniu važiuoti per Maskvą į Berlyną, net į Greifswaldą, kuris yra pajūryje! Esą Baltijos kraštų mokslų akademijos pačios lengvai gali pasiūlyti mokslininkus į Europą. Jam nesuprantamas toks centralizotumas ir sustabarėjimas.

Po to pasiūlymo — tyla. Pagaliau pareigūnas prabilo, kad Maskva yra tautų draugystės sostinė, pasaulio sąžinė, čia esama svarbių socialinių relikvijų, Lenino mauzolejus, meno turtai. Bet mokslininkas X manė, kad Taline ir Vilniuje pilnai užtenka relikvijų pasistiprinimui išvykstantiems į užsienį! Pagaliau kažkaip vatinis ir savipat nerviškas pašnekesys visai sušvelnėjo ir su šiuo pareigūnu atsiveikiname.

Gavę nurodymus ir sugrįžę į maskviškę mokslų akademiją, tęsėme įprastinius bėgimus nuo langelių prie stalių ir atgal. Deja, man ir biologui X pasų iš užsienio reikalų ministerijos kaip nėra, taip nėra. Savaitgalis, čia pat išvykimas. Pasai, matyt, yra, tik jų neduoda, laukia kažkokių skambučių. Pagaliau, likus kelioms minutėms iki darbo pabaigos, „atsirado“ užsienio pasai. Valiooo!

„TAIKOS“ ŠALININKŲ IR PASIENIEČIŲ MAIŠATYJE

Išvykome Maskva-Berlynas traukiniu. Minske į vagoną įlipo kažkokių plaukuotų „ansamblių“, vykstančių į Rostocko „taikos savaitę“, ir pradėjo brautis į kajutes. Vėliau paaiškėjo, kad tai greičiausiai kokios nors seklių mokyklos moksleiviai — praktikantai su dėsytuoju priešakyje vykstantiems į užsienį mokslininkams provokuoti, nes pasienyje (Breste) visi išsidangino ir į Berlyną neatvyko.

Vienas tos šventės gitaristas su meksikietiška skrybėle lindo ketvirtuoju ir mūsų kajutę, bet biologas X pastojai jam kelią. Išprašytas vėl sugrįžo su vagono tarnautoja, įsibrovė ir klausėsi mūsų pašnekesių, stebėjo pasirodymą arčiau valstybinės sienai. Nė žodžio nemokėjo vokiškai. Su muitininkais biologas X taip pat buvo nepakartojamas. Kiekvienas vykstantis į užsienį mokslininkas privalo muitinės deklaracijoje įrašyti turimus 30 rublių, o grįždamas — visus juos parsivežti. Tuos pinigų iškeisti leidžiama tik ypatingai svarbiais atvejais.

Mokslininkas X užrašė turįs tik septynis rublius ir pareiškė muitininkui, kad nebūtinai visi mokslininkai turi būti turtingi. Jis aiškino esąs mažų vaikų tėvas ir pinigų ne-

turįs, pinigus išleidęs ypatingiems reikalams Maskvoje. Todėl muitininkas mūsų visų trijų ne tik kišenes ir pinigines iškrėtė, bet ir visas siūles apžiūrėjo. Pas biologą X rado užrašytas kelias kapeikas, pas mane — apie dešimt rublių smulkiais popieriniais ir metaliniais, o pas vadovą — 35-40 rb. stambesniais. Negerai, labai, labai negerai — pareiškė muitininkas, bet pinigų neatėmė.

Minėtasis seklys prieš tai girėdžio, kad mes daug kalbėjome rusiškai ir estiškai apie tuos septynis biologo X rublius, neviską suprato, įtarė, kad daug vežamės pinigų ir pranešė muitininkams. Tokie ir panašūs sovietų išpuoliai yra dažni ir labai būdingi jų santvarkai.

MOKSLININKAS X — TIK SMULKUS „FIGA FEMINAE“ PIRKLYS

Konferencija ir mūsų pranešimai praėjo sėkmingai. Už viešbutį, maistą, pašnekesių vakarus ir mokslines ekskursijas nemokėjome. Šias išlaidas padengė vokiečiai. Bet pasidarė blogai vėliau, nes geležinkelio bilietus atgal į Maskvą gavome tik praėjus, rodos, keturioms paroms po konferencijos. Apie tai nepranešėme šeimininkams — konferencijos rengėjams. Nepatogu ap sunkinti vokiečius rengėjus, bet tokia grupės vadovo NN valia(!). Tie vokiečiai — konferencijos rengėjai buvo iš toli ir atsiveikinę išvažinėjo. Mes sakėm, kad išvažiuojame tuoj pat naktį, o tikrumoje planavome, užsimokėję viešbutiui po 5,90 markių už parą (kaip parašyta ant sienos), dar pasilikiti. Bet tik praėjus dviem parom sužinojome, kad užsieniečiams reikia maždaug septynis kartus brangiau mokėti negu vokiečiams. Kai tai sužinojome, buvome išleidę per daug pinigų. Skubiai pabandėme apsimokėti iki galo. Man ir vadovui pavyko, bet maitis turim vienam liko tik 10, o kitam 25 markės. Biologui X reikėjo maždaug 160 markių, o maitis nebeliko nieko.

Kelias paras solidarariai mitome pasukomis, po truputį užkšdami duonos. Biologas X, keldamas nykštį, pirmadienį išskubėjo iš Strahlsundą ir Rostocką — į sovietų konsulatą pinigų. Deja, pinigų pas „globėjus“ negavo. Viešbutis paršė sąskaitą Sovietų Sąjungos konsulatui Rostocke ar ambasadai Berlyne. Šios sovietų įstaigos ne be Maskvos žinios ir rūstybės reikalą išpūtė į „tarpvalstybinio konflikto“ lygį ir sąskaitą ar jos „uodegą“ per Maskvą atsiuntė į Taliną.

Už tai, kad principingas mokslininkas X Maskvos velniui pasakė tiesiai į akis „tu esi velnias“, buvo paženklintas „figa feminae“ pirkliu. Tai įvairialypė dvideidės sovietų etikos norma. Tai viena iš daugelio sovietų keršto ir dvideiškumo pavyzdžių. Atkaklus biologas X daugiau kaip dešimtį metų vykstantis iš Estijos į užsienį grupių akivaizdoje KGB agentų ir išvykų pareigūnų buvo juodinamas kaip nepatikimas pirklys: „Žiūrėkite, nepadarykite taip, kaip tūlas mokslininkas iš Talino“. Biologas X daugiau į užsienį nevažiavo, ir nežinau ar pastaruoju metu buvo išleistas. Tuo tarpu tikroji priežastis, kaip matome, buvo visai kita. Todėl netenka stebėtis, kad pavergtose Baltijos tautose taip daug girtuoklių, dvasiškai palaužtų žmonių, net jėga paguldytų psichiatrinėse sirgdintuvėse. Tai rodo ir tikrąjį pavergimo mastą, ir sovietų prispaudo specifika.

Toronto gintarietės — A. PALIULYTĖ ir A. BISKYTĖ, dainos vieneto narys, aktyviai dalyvaujanti lietuviškuose renginiuose St. Dabkus

Dar apie baltiečių išdavimą

Papildant A. Lembergio rašinį „Gėdingas baltiečių išdavimas“

Nenorėčiau sutikti su minimi, išreikšta A. Lembergio straipsnyje „Gėdingas baltiečių išdavimas“ paskutiniame sakinyje (”TŽ” 1983 m. 15 nr.).

A. Lembergio straipsnis daug ką atskleidžia iš tuometinės švedų vyriausybės nuotaukų ir nusistatymo, išduodant 149 baltiečius karius Sovietų Sąjungai 1946 m. sausio 25 d. Šis skaudus smūgis esminiams humaniško principams nebuvo lauktinas iš neutralios Švedijos, Baltijos kraštų kaimynės, kuri laikoma žmoniškumo ir demokratijos pavyzdžiu.

A. Lembergas sako: ”Toli mesnis jų likimas yra beveik nežinomas”. Atrodo, kad mes niekad nepajėgsime iširti tos mirtinos žaizdos, kurią švedai su rusais padarė Baltijos tautomis.

Prieš pat baltiečių karių išdavimą rusams garsus II D. karo Amerikos šarvuotųjų divizijų generolas George Patton lankėsi Švedijoje. Grįžęs į V. Vokietiją, 1945 m. gruodžio 21 d. netikėtai žuvo automobiliu nelaimėje.

Baltiečių kariai paliko vokiečių karinių pajėgų laikomą Tukumo prietilį (Latgaliją) ir pabėgo laivais į Švediją prieš tai ar po to, kai vokiečių kariuomenės vadovė pasirašė besalyginę kapituliacijos sutartį 1945 m. gegužės 8 d. Vokiečiai pajėgė išlaikyti tą prietilį iki karo pabaigos tik todėl, kad rusai nebuvo suinteresuoti jo sunaikinimu. Jiems buvo žymiai svarbiau kuo greičiau žygiuoti į vakarus ir galutinai sutriuškinti paurisų nacines Vokietijos galybę.

Išduotų baltiečių karių likimą bei jų išgyvenimus Tukume, Švedijoje ir Rusijos kalnimo vietovėse neabejotinai žino buv. vyr. leitenantas Jono Jančio šeima.

Joną Jančį pažinojau nuo pat vaikystės laikų. Netoli viens kito gyvenome Tvirtovės alėjoje Kaune. Lankėme tą pačią „Aušros“ gimnaziją, dažnai pavakariais spardėme tą patį kamuolį VI forto pievelėje.

J. Jančys turėjo dvi seseris. Vyresnioji buvo labai graži ir grakšti mergina, gal kiek žemoka. Ji ištėkėjo už lt. Kuzmickio, buv. LFLS A klasės futbolo komandos žaidėją, aušrokių praminto ”slon” (drambliu). Subrendus mūsų ryšiai su Jančiu nutrūko. Girdečiau, jis baigė ”Aušros” gimnaziją, įstojo į karo mokyklą ir tapo Lietuvos kariuomenės leitenantu. Rusams okupavus Lietuvą, kažkas sakė, kad 1941 m. pavasarį su šeima repatriavo Vokietijon.

1942 m. gražų bei saulėtą gegužės mėnesio rytą sutikau Joną Jančį Vytauto prospekte, Kaune. Buvo civiliai apsirengęs. Kalbėjosi su savo klasės mokslo draugu buv. karininku Vaciu Ugianskiu. Priėjau prie jų. V. Ugianskis greit pasižvelgė, nes skubėjo tarnybos statistikos valdyboje. Jonas Jančys pasisakė prieš keletą dienų atvykęs Kaunan iš Weimaro, Vokietijos. Ten gyvenęs ir dirbęs. Ten jo šeima — žmona ir du vaikai: ”vienas vokiektukas, kitas lietuviukas” — nusijuokė jis. Atseit, vienas gimė Kaune, kitas — Weimare. Pasiėmęs iš darbo vietės dviejų savičių atostogas, atvažiavo į Kauną, norėdamas gauti leidimą sugrįžti į Lietuvą. Lankęsis generalkomissariate ir ”Sicherheitsdienste”, tačiau nei jam, nei jo šeimai neleidžia grįžti į Lietuvą. Verčia jį važiuoti at-

Isteigtas kunigo Ylos fondas

Ateitininkų Federacijos vado Juozo Laučkos pranešimas

Visa ateitininkija giliai liūdi kun. Stasio Ylos mirties. 1983 m. kovo 24 d. ankstyvą rytą netekome Federacijos dvasilos vado, uolaus kunigo, dinamiškos asmenybės, rašytojo, mokslininko, visuomenininko, jaunimo auklėtojo, per metus visą savo laisvesnį laiką atidavusio mūsų sąjūdžiui, ypač jauniems jo dalyviams.

Kovo 26-29 dienomis atsiveikiname su juo Čikagoje ir Putname. Prie jo karsto ir kapo daugelis mūsų pasiryžo daugiau dirbti tiems idealams, kuriais kun. Yla sielojosi ir gyveno iki pat išskeliamoji amžinybės pas savo Viešpatį. Visų mūsų sąjungų ir vienetų vadovybės turės dabar daugiau dirbti, kad bent kiek sumažėtų spraga, atsiradusi mūsų gretose dėl mums visiems nelauktos kun. Stasio Ylos mirties.

Savo gausiais raštais ir šakota veikla ateitininkų sąjungoje kun. Yla labai dažnai padavavo ir prel. Praną Kuraitį, ir prof. Praną Dovydaitį, ir prof. Stasį Šalkauskį, ir kitus didžiuosius kurybos ir akcijos žmones. Jo ypaci pasigęs mūsų jaunomenė — moksleivija, studentija ir jaunieji akademikai, išėję ”Ylos mokyklą” Putname ir Dainavos kursuose. Per dvidešimt metų tuose kursuose kun. Yla buvo pagrindinis asmuo, spinduliavęs iniciatyva, vadovavimu, meile, paskata, gyvastingu pavyzdžiu jaunimui, kaip tobuliau pasiruošti savarankiskam krikščioniškos lietuvių gyvenimui, kuriame būtų vietos ir Kristui, ir lietuvių tautai.

Kun. Yla buvo labai kuklus tiek asmeniniame, tiek visuomeniniame gyvenime. Pernai jis nesutiko, kad jo Kristaus kunigystėje 50 metų sukaktis būtų viešai minima. Neleido jis paskelbti spaudoje Federacijos valdybos ir tarybos sveikinimo, įteikto jam tos sukakties proga. Savo testamentu Velionis nurodė, kad jo laidotuvių nebūtų kalbama apie jo asmenį. Suprantama, sunku buvo visiškai patenkinti tą nurodymą, todėl stengtas ribotis bent kaikiurių jo darbų paminėjimu.

Tačiau negalime užmiršti nei kun. Stasio Ylos asmens, nei jo darbų. Sendraugijų sąjungos pirm. Jonas Valukonis buvo vienas pirmųjų, pasiūliusių apčiuopiamiau pažymėti kun. Ylos atminimą. Panašius pageidavimus reikė ir atskirti sendraugiai, dalyvavę kun. Ylos laidotuvių Putname.

Norėdama, kad visų liūdesio žodžiai ir gedulas neliktų tik greit pranykstančio momento blykstelėjimu, Fede-

racijos valdyba nutarė steigti Kun. Stasio Ylos vardo fondą. Jis veiks Ateitininkų federacijos valdybos žinioje ir bus panaudotas visų pirma savojai jaunimo veiklai skatinti, puoselėti ir remti.

Šiuo pranešimu ir pradėdama Kun. Stasio Ylos vardo fondo lėšų telkimas. Visi vienetai pasirenka jiems geriausią būdą lėšoms telkti. Tuo tarpu kviečiame visas ateitininkes, visus ateitininkus nelaukti tiesioginio kreipimosi laiškais ir jau dabar siųsti savo aukas, nežiūrint jų dydžio, Federacijos išdininkei, pažymint jų paskirtį — Kun. Stasio Ylos vardo fondui (adresas šios informacijos pabaigoje).

Mūsų jaunimo auklėjimo reikalams per daugelį metų veiksmingai tarnavo kun. Ylos parašytas ”Ateitininkų vadovas”. Jo pirmoji laida yra visiškai išsenta. Kun. Yla rūpinosi, kad pasirodytų nauja ”Vadovo” laida. Norėjo knygą papildyti naujausiais duomenimis iš ateitininkų veiklos, bet kun. Yla nesuradė laiko tam padaryti, o kitų autorių laiku nesurasta, tad nutarta pasitenkinti ”Vadovo” perspausdinimu ir vėliau išleisti jo priedą. Laimei, dar prieš kun. Ylos mirtį atsirado mecenatas, užtikrinęs ”Vadovo” išleidimą. Išvykdamas savo paskutinę kelionę į Čikagą (kovo 10 d.), kun. Yla žinojo, kad ”Vadovo” perspausdinimo darbas jau pradėtas ”Draugo” spaustuveje. Tuo jis džiaugėsi. Šio darbo užbaigimas taip pat bus vertingas kun. Ylos atminimas.

Prie savo dvasios vado karsto kovo 25 d. padėjome gražų vainiką, Federacijos vardu išreikšdami jam pagarbą ir padėką. Tačiau šalia visų išorinių jo prisiminimo ženklų nepaileikime ir dvasinių puokščių. Kviečiame, visus vienetus užprašyti šv. Mišias už kun. Stasio Ylos vėl visiems tinkamu laiku. Visų sąjungų vasaros stovyklų ir savičių vadovybės prašome atsiminti brangųjį Velionį ir šv. Mišiose, ir prisiminimo valandėse, Kun. Stasys Yla dažnai mus visus prisimindavo savo maldose. Atsiminkime jį ir mes savo maldose, privačiai ir viešai.

Juozas B. Laučka, Ateitininkų Federacijos vadas

Pastaba: Kun. Stasio Ylos vardo fondui čekiškai išrašyti Lietuvos katalikų Federacijos Ateitis, Inc. vardu ir siųstini Federacijos išdininkei Mildai Čižiūnienei, 7766 Trevino Lane, Falls Church, VA 22043, USA.

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas **Kennebunkport, Maine, vasarvietėje.**

Sezonas prasideda liepos 2 ir baigiasi rugsėjo 5.

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje — prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vėsinami kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakarai. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur.

Informacijai adresas: **Franciscan Guest House Kennebunkport, Maine 04046**
Tel. (207) 967-2011

Žemės prakasimo iškilnė 1983 m. balandžio 13 d. Hamiltono miesto sklype, kur bus statomi lietuvių pensininkų namai ”Rambynas”. Iš kairės: statybos komiteto pirm. L. SKRIPKUTĖ, B. KRONAS, regioninės valdžios atstovė Mrs. A. JONES, parlamento nariai — dr. ST. HUDECKI, RICHARD ALLEN ir Hamiltono burmistras BOB MORROW. Projektas — architektų Švedo ir Koya

Mylimam broliui

A+ A

prof. VIKTORUI SUKIENICKUI

San Francisco, Kalifornijoje,

mirus,

seserį H. RICKIENĖ Hamiltonė ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Kazimiera Mankauskienė
Aldona FalkauskienėStasys Matulionis
Birutė ir Jonas Sadauskai

Vertingi pašto ženklų rinkiniai

Toronto lietuvių filatelistų draugijos paroda "LITHPEX V"

Filatelijos paroda, surengta Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos, įvyko kovo 26-27 d. Ši paroda buvo pavadinta "LITHPEX V", nes buvo jau penkta, surengta vien tik minėtos draugijos. Ji buvo skirta mūsų didvyrių S. Dariaus ir S. Girėno skridimui per Atlantą paminėti. Tam tikslui buvo išleistas specialus vokas su S. Dariaus ir S. Girėno atvaizdais. Vokai per abi parodos dienas buvo antspauduojami Toronto pašte su specialiu antspaudu, kuris turėjo tokį įrašą:

LITHUANIAN
PHILATELIC EXHIBITION
EXPOSITION DE TIMBRES
LITHPEX V

MARCH 26-27, MARS, 1983.

S. Dariaus ir S. Girėno "TESTAMENTAS", albumo lapo didumo, buvo antspauduojamas Toronto pašte su parodos pašto antspaudu. Toks pat testamentas (miniatiūrinis) yra įdėtas į kiekvieną suvenyrinį voką, kuris turi pašto antspaudą.

Pirmą parodos dieną Toronto dienraštis "The Globe and Mail" "stamp corner" skyriuje įdėjo gražų straipsnį apie Lietuvos pašto ženklus su tokia antrašte: "Lithuanian postage stamps still popular with collectors".

Paroda buvo skelbiama taip pat "Stamp News" — dvisavaitiniame pašto ženklų laikraštyje, kuris išeina Mississaugoje, Ont. Kanados ir JAV lietuviški laikraščiai taip pat plačiai rašė apie parodą. Aplinkinėse viešose bibliotekose buvo iškabinti "Lithpex V" plakatai.

Kaip iš praėjusių "Lithpex" parodų patiria, tokios parodos priverčia draugijos narius pasitempti ir nesutvarkytus rinkinius paruošti parodai. Be to, daugiau narių prisideda prie konkretaus darbo. Visiems patinka šeštadienio vakaro kavutė. Joje visi nariai turi progos pasireikšti — ruošiant kavutei užkandžius arba tvarkant stalus bei atliekant kitus darbus. Vėliau, dalyvaujant teisėjams, buvo galima pateikti įvairius klausimus, susijusius su filatelija. Tas klausimų ir paaiškinimų momentas buvo visiems labai įdomus ir praturtino visų žinomą ruošiant filatelinę medžiagą būsimoms parodoms.

Parodai turėjome 100 rėmų. Iš viso turime 120, bet 20 rėmų buvo paskolinta Prisikėlimo parapijai, kuri švenčia 30 metų gyvavimo sukaktį.

Rėmuose 1-8 turime puikų W. Nortono rinkinį — studiją S. Dariaus ir S. Girėno skridimo per Atlantą. Rinkinyje yra 15 vokų, kurie buvo perskaidinti per Atlantą su "Lituanica", iš kurių 5 buvo grąžinti į JAV su Lietuvos pašto ženklais. Dėmesį traukė vokai su lakūnų autografais. Didelė reikybė buvo Lietuvos keturblokliai Scott nr. C55-59, perspaudinti su įrašu: "LITUANICOS LAIMĖJIMAS TEGU STIPRINA LIETUVOS SŪNŲ DVAISIĄ NAUJIEMS ŽYGIAMS". Skridimo proga išleista Lietuvos paštų valdybos 6 p. ženklų serija, prie kurių yra juos sukūrusių dailininkų parašai: D. Tarabildaitė, J. Gaučys, A. Jakševičius ir R. Krivickas. Šis rinkinys nebuvo premijuojamas.

Jono Baltakio rodiniai užėmė 8 rėmus (nr. 9-16). Tai vien tik Lietuvos vadinamų baltųjų p. ženklų studija (Scott nr. 1-26). Tie p. ženklai buvo spausdinami ant laikraštinio popieriaus ir be klijų. Lapą sudarė 20 p. ženklų, ir kraštutiniai p. ženklai buvo perforuoti tik iš dviejų ar trijų pusių. Rinkinyje gausu baltųjų p. ženklų ištaisais lapais. Daug lapų yra rekonstruoti. Šis rinkinys pelnytai buvo įvertintas augščiausią premiją — "Grand Award". Rėmuose nr. 17-26 buvo išstatyti labai įdomus ir retas A.

Ruzgo vokų rinkinys, kuris buvo įvertintas pirmą premiją. Ant vokų buvo atvaizduota pirmoji tautinė olimpiada Kaune 1938 m. ir antroji tautinė skautų stovykla Panemunėje 1938 m. Taip pat labai įdomūs Europos krepšinio pirmenybių vokai. Ta proga buvo išleisti specialūs p. ženklai. Vokai buvo antspauduojami su specialiu ovaliniu pašto antspaudu. Lietuvos 20 metų nepriklausomybės paminėjimui išleisti p. ženklai ir matomi ant vokų. Galiausiai randame užfiksuotą ant vokų pirmąjį filatelijos parodą Telšiuose.

Antanas Dilkus rėmuose nr. 27-31 parodė visą S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skridimo istoriją. Labai gausu nuotraukų iš jų gyvenimo, pasirošimo skristi ir jų paminklų. Rinkinyje yra pora vokų, kurie buvo skraidinti per Atlantą. Vienas vokas buvo gražintas į JAV su Lietuvos p. ženklu. Teisėjai šiam rinkiniui paskyrė III premiją.

V. Stabašinskas savo rinkinyje parodė Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį (1579-1979). Tai gausus rinkinys suvenyrinių vokų, kurie buvo išleisti okupuotoje Lietuvoje paminėti Vilniaus universiteto įsteigimui. Pažymėtini 6 vokai, ant kurių yra atvaizduoti buvę Vilniaus universiteto rektoriai. Šis rinkinys nr. 32-34 buvo įvertintas II premija.

Sekančią grupę sudarė ne Lietuvos pašto ženklų rinkiniai. Antanas Supronas rėmuose nr. 35-43 parodė žiemos olimpiados pašto ženklus ir vokus. Tai labai įdomus p. ženklų ir vokų rinkinys su specialiais pašto antspaudais.

Antanas Laurinaitis rėmuose nr. 44-53 parodė labai vertingą p. ženklų rinkinį. Tai Kanados p. ženklai nuo 1851 m. iki 1957 m. Tai labai turtinga ir vertinga senų ir labai brangių p. ženklų studija. Daug p. ženklų parodyta kampiniais blokais. Visa eilė p. ženklų (10) tik iš dviejų pusių perforuoti. Šis rinkinys buvo įvertintas I premija.

S. Vaivados (nr. 54-61) rinkinyje buvo parodyti Kanados ministeriai pirmininkai blokais. Toliau matėsi vėliau išleisti miniatiūriniai lapai po 20-25 pašto ženklus.

Rėmuose nr. 62-67 K. Kaminsko rinkinyje buvo parodyti tarptautinės paštų unijos šimtmečio proga išleisti p. ženklai. Šia proga visos pasaulio valstybės išleido specialius p. ženklus ir suvenyrinius lapus. Tuose p. ženkluose buvo įjungtas paminklas, kuris buvo pastatytas Šveicarijos Berne, minint 25 m. tarptautinės paštų unijos sukaktį. Tas paminklas vaizduoja žemės rutulį, apjuostą žmonėmis, kuriuos jungia laiškei.

Jadvyga Butkienė, kuri iš moterų pirmą kartą išdrįso pasirodyti su savo Vatikano rinkiniu (rėmai nr. 68-73), buvo įvertinta II premija. Šiame rinkinyje gausu pirmos dienos vokų ir įvairių įvykių paminėjimui išleistų vokų. Tarp kitų yra pažymėtini keletas šv. Kazimiero ir Aušros Vartų Dievo Motinos vokai.

Kitas V. Stabašinsko rinkinys (nr. 74-76) buvo labai įdomus, nes rodė didelio formato voką, ant kurio yra visų provincijų premjerų parašai. Tokiam rinkiniui suteikti reikėjo daug pastangų ir kantrybės.

B. Abromonis (nr. 77-82) parodė skautų pašto ženklus, išleistus įvairiose valstybėse. Pirmame lape matyti skautų įsteigėjo Baden Powellio nuotrauka, o šalia — nuotrauka jo kapo, kuris yra Afrikoje — Kenijoje. Tai tik dalis didelio rinkinio iš įvairių pasaulio kraštų. Pašto ženklai vaizduoja įvairius skautų gyvenimo momentus. Rinkinys teisėjų buvo įvertintas III premija.

Algis Štuopis (nr. 83-85) parodė Lietuvos karo našlaičiams šelpti išleistus pašto ženklus.

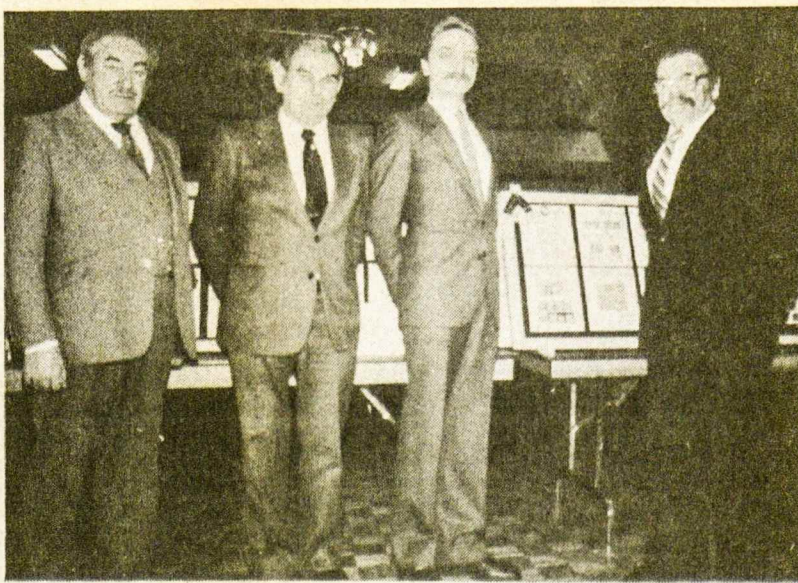
Naujas draugijos narys Kęstutis Raudys (nr. 85-88) parodė nepaprastą rinkinį — pašto ženklų, medalių ir nuotraukų montažą. R. Zemla (nr. 89-100) — jaunas filatelistas parodė įdomų Vokietijos p. ženklų rinkinį, kur matėsi daug suvenyrinių lapų, atvirukų ir vokų. Šis rinkinys buvo jaunųjų skyriuje ir laimėjo I vietą.

Pinigų skyriuje A. Dilkus parodė Lietuvos banknotus, kurių tarpe buvo 500 ir 1000 litų — augščiausios vertės Lietuvos popieriniai pinigai. Monetų skyriuje matėsi nuo 1 cento iki 10 litų, kurių vieni buvo su A. Smetonos atvaizdu, o kiti — su Vytauto. Šis rinkinys buvo įvertintas I premija.

Pažymėtinas vienas rinkinys, būtent medaliai, išleisti nepriklausomoje Lietuvoje. Pirmasis skirtas Klaipėdos atvadavimui; vienoje pusėje užrašyta: "Kas mūsų — kova įgysim", antroje "Kas iškovota — mylėt mokėsime". Antrasis medalis skirtas 500 metų sukakčiai nuo Vytauto mirties. Antroje medalio pusėje parodyta Vytauto laikų Lietuva. Trečiasis medalis nukaltas paminėti D. Vilniaus seimui. Vienoje pusėje įrašas — "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia".

Paroda buvo atidaryta KLB Toronto apylinkės pirm. adv. Algio S. Pacevičiaus. Teisėjavo žymūs filatelistai: W. Norton, A. Cronin, dr. M. Kamienski, M. Medesker. Teisėjai pasidžiaugė, kad mūsų filatelinės parodos darosi vis augštesnio lygio. Pastebėjo, kad yra tokių rinkinių, kurie galėtų būti išstatyti tautinėse parodose.

Parodos suvenyrinių vokų dar galima užsisakyti pas TLF Draugijos sekr. K. Kaminską, 25 Norma Cres., Toronto, Ont., M6P 3G9. Jų kaina — 25 ct.; su p. ženklu ir parodos Lithpex V pašto antspaudu — 75 ct. S. Dariaus ir S. Girėno testamentas albumo lapo didumo su parodos pašto antspaudu kainuoja \$1.00. K.K.

Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos parodoje. Iš kairės: A. DILKUS, K. KAMINSKAS, KLB Toronto apylinkės pirm. adv. ALGIS PACEVIČIUS, P. BARBATAVIČIUS. Ši paroda sulaukė plataus dėmesio

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

TAURA ZARANKAITĖ-UNDERIENĖ suprojektavo žalias spalvos jaunimo kongreso ženklą. Parinkta žalia spalva, reiškianti viltį bei pasitikėjimą gražia ateitimi. Kairėje pusėje vaizduojamas stilizuotas Lietuvos valstybės ženklas vytis ant balto žirgo. Dešinėje pusėje — pasaulis.

POSĖDŽIAI ČIKAGOJE IR TORONTE. Balandžio 9 d. įvyko posėdžiai jaunimo kongreso reikalais. Toronte aptarta kanadišką jaunimo kongreso dalis, Čikagoje — finansiniai, atstovų ir registracijos klausimai. Čikagoje iš Kanados dalyvavo KLB pirm. Joana Lasienė, studijų dienų akademinės komisijos pirm. Gabija Petrauskienė, studijų dienų techninės komisijos narė Gražina Ignaitytė, studijų dienų koordinatorius Paulius Kuras, Rasa Lukoševičiūtė ir p. Piečaitienė. Tartasi su Pasaulio Lietuvių Dienų komiteto pirmininku dr. Antanu Razma ir išdinku Kostu Dočum dėl deficito, kurio vien jaunimo kongresui numatoma per \$30,000. Deficito dydis paaiškes tik po jaunimo kongreso, nes jo sumažinimas didele dalimi priklausys nuo dalyvių skaičiaus visuose jaunimo kongreso ir Pasaulio Lietuvių Dienų renginiuose.

PRIMENAME, kad Kanadoje atstovai ir visas jaunimas, norintis dalyvauti jaunimo kongrese, prašomi registruotis kuo greičiau su p. ženklu ir parodos Lithpex V pašto antspaudu — 75 ct. S. Dariaus ir S. Girėno testamentas albumo lapo didumo su parodos pašto antspaudu kainuoja \$1.00. K.K.

REIKALINGOS NAKVYNĖS TORONTE. 1983 m. liepos 16-17

d. savaitgalį atvyks apie 150 jaunimo iš 13 kraštų į Torontą. Bandant sutaupyti išlaidas, norima jaunimą apnakvydinti pas lietuvių, gyvenančių Toronte ir apylinkėse. Tai puiki proga artimiau susipažinti su atvykusiais iš kitų kraštų. Nektartą Toronto jaunimas per sporto, chorų ar tautinių šokių ekskursijas buvo apnakvydintas kitų miestų ar kraštų lietuvių šeimose. Dabar ateina eilė Torontui parodyti lietuvišką nuosirdumą savo broliams ir sesėms bei juos priimti tikrai vienai nakčiai ir savo namus. Nakvynių komisijos pirmininkė Irena Petrauskienė praneša, kad daug kas gal varžosi priimti į savo namus, jei negali parūpinti atskiro kambario su visais patogumais. Ji prašo pranešti, kad keliaujančiam jaunuoliui tarp 18-30 m. amžiaus visokie patogumai nėra svarbiausias dalykas. Svarbiausia yra stogas virš galvos ir vieta išsitiesti vienai nakčiai ir jaustis priimtam. Iki šiol atsiliepusių ir pasisilūsiusių nakvynių tėra 4 šeimos iš visos didelės Toronto kolonijos. Prašome ir kviečiame kuo daugiau lietuvių atsilipti į prašymą parūpinti nakvynes. Kitu atveju teks įsikoti viesbučių. Tai padidins keliautojams kainą. Jau dabar žinome, kokios sunkios sąlygos Pietų Amerikos kraštuose ir Anglijoje. Jau dabar yra gauti prašymai iš atvykstačių iš Australijos, kurie prašo nakvynių Čikagoje, Toronte ir Montrealyje, kad sumažintų dideles išlaidas. Vietų reikia 150! Galintys padėti prašomi nedelsiant skambinti Irenai Petrauskienėi (416) 535-3847 Toronte. GJP

Ontario mokesčių nuolaidos vyresniesiems piliečiams 1983 metų išmokos jau pašte

Ontario mokesčių nuolaidos vyresniesiems piliečiams yra speciali programa palengvinti savivaldybių ir švietimo mokesčius Ontario gyventojams, turintiems 65 metus amžiaus ar daugiau. Ontario pajamų ministerija siūnia čekius pirmosios išmokos, liečiančios 1983 metų nuosavybės mokesčių nuolaidą iki \$250 ir namų šildymo nuolaidą iki \$40. Tie čekiai išsiųsti balandžio 29 dieną.

Kas juos gaus?

- Jei esate 65 metų amžiaus ar vyresnis, turite nuosavą namą arba jį nuomojate, turite teisę į nuosavybės mokesčių nuolaidą.
- 1983 metų išmokos čekiai yra išsiųsti vyresniesiems Ontario piliečiams, kurie yra gavę 1982 metų nuosavybės mokesčių nuolaidą.
- Tuo būdu norima pagelbėti jums mokėti nuosavybės mokesčius arba nuomą už pirmąją 1983 metų dalį. Rudenį automatiškai gausite blanką likusiai jūsų nuolaidos daliai.

Kas jų negaus?

Jei nesate gavę 1982 metų nuosavybės mokesčių nuolaidos, negausite ir pavasarinės išmokos. Štai ką turėtų įsidėmėti ypač vyresnieji piliečiai:

- Jei gyvenate slaugos namuose, senelių prieglaudoje arba kitoje nuosavybės mokesčių nemokančioje institucijoje, neturite teisės į nuosavybės mokesčių nuolaidą.
- Jeigu jums suėjo 65 metai amžiaus po 1982 metų gruodžio 31 dienos (ir dėlto negalėjote gauti nuolaidos pernai), negausite pavasarinės išmokos. Rudenį gausite blanką gauti nuolaidai už visus 1983 metus.

Smulkesnį informaciją teirautis daugiakalbiame ministerijos informacijos centre
■ 416-je kodo srityje skambinkite 1-800-263-7700
■ 807-je kodo srityje prašykite telefoninė Zenith 8-2000
■ Visose kitose srityse skambinkite 1-800-263-3960

arba rašykite:
Ministry of Revenue, Guaranteed Income and Tax Credit Branch
P.O. Box 624, 33 King St. W., Oshawa, Ontario, L1H 8H8

Vertimas atliktas šio laikraščio iš teksto, pateikto Ontario pajamų ministerijos

Ministry of Revenue

George Ashe
Minister

T.M. Russell
Deputy Minister

Tautos Fondo suvažiavimas

Netaip jau dažnai įvyksta Tautos Fondo suvažiavimai šiose kraštuose. Dėlto patyrus, kad šiais metais balandžio 16 d. toks suvažiavimas yra šaukiamas, nevienas buvo laukiamas. Žinoma, jis buvo negausus, tik Tautos Fondo nariai, kartais papildomi nevaliai, kurie pakaitomis padidindavo bendrą 50 dalyvių skaičių.

Suvažiavimas buvo informacinio pobūdžio. Nebuvo jokios meninės dalies ar kavos bei pyragaičių. Pietus dalyviai turėjo užsisakyti patys Lietuvių Namuose. Betgi posėdžio iškilumai daug dėmesio teikė augstųjų svečių iš JAV atsilankymas: M. Noreikienės, dr. K. Bobelio ir J. Giedraičio, taip pat ir mūsų konsulo dr. J. Žmuidzino.

Posėdžio darbotvarkė patyrusio darbo prezidento pirminko A. Rinkūno sklandžiai įvykdyta per 3,5 valandas.

Suvažiavimą jautrių žodžių atidarė Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirm. A. Firavičius, įjungdamas šūkį: "Įpinkime dar vieną gėlę į tėvynės laisvės vainiką". Ši vedamoji mintis ir vyravo per visą posėdžio metą.

Taiklios minties maldą, prašydamas Dievo palaimos mūsų tėvynės darbuotojams ir kanikiams bei suvažiavimo dalyviams, sukalbėjo T. Augustinas Simanavičius, OFM. Atsi stojimu pagerbti mirusieji tautinių reikalų rėmėjai, pristatyti iš tolo atvykusieji svečiai, išklausti sveikiniai, pranešimai ir t.t. Konsulas dr. J. Žmuidzinas pasveikino dalyvius ir A. Firavičių, nepailstamą Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirmininką ir darbuotoją.

Pranešimuose daugiausia buvo keliami finansiniai klausimai, lėšų telkimas ir ryšium su tuo kylantieji vargai. Labiausiai nusiskundė aukų rinkėjai. Jie dažnai užuot mažutės aukos nevieno atšiauraus "patrioto" palydimi keiksmažodžiu, tarytum tik tiek už savo sudėtas pastangas Lietuvos laisvės labui jie būtų užsipelnę.

Taip pat iš pranešimų paaiškėjo, kad esama organizaci-

nių vadovybių ar atskirų asmenų, kurie trukdo aukų rinkimą Tautos Fondui.

Suvažiavusių narių tarpe kilo mintis, kad ypač Vasario 16 šventės proga aukos turėtų būti renkamos tik Tautos Fondo poreikiams, kurie yra pagrindiniai tėvynės laisvės kovai vesti. Betgi visi dalyviai, patys būdami Bendruomenės nariais, sutiko, kad ir Bendruomenės veiklos poreikiai taip pat yra svarbūs bei reikalingi finansinės paramos.

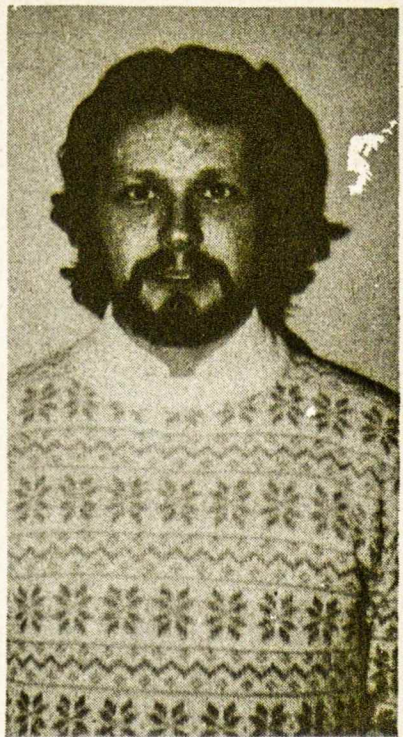
Aplamai, finansiniai reikalai buvo nemazai kalbėti, paskelbta daugybė aritmetinių skaičių, kuriais neverta kvaršinti skaitytojų galvos. Viena betgi reikia pasakyti, tai VLIKo vienos dienos išlaidas: jos siekia \$500. Čia nereikia augštosios matematikos apskaičiuoti, kiek jam reikia pinigų ištisiems metams. Į šią sumą įeina administracinės išlaidos, ELTOS biuletenių keliomis kalbomis leidyba, radijo programos ir pan.

Dar reikia pasakyti, kad VLIKo nariai ir Tautos Fondo vadovybė jokio atlyginimo negauna. Jų laikas, pastangos ir darbai skiriami tėvynės labui, o priedo dar išleidžiama kartais nemažos sumos savų pinigų.

Anksčiau Tautos Fondo veiklos ir finansinės atskaitomybės patikrinimą darydavo vietos Bendruomenės revizijos komisijos organai, betgi per pastaruosius dvejus metus niekas jos netikrino. Dėlto jo vadovybėje kilo mintis išsirinkti savo revizijos komisiją. Taip šio suvažiavimo metu ir padaryta. Į komisiją išrinkti: L. Novogrodskienė, L. Girinis Norvaiša ir J. Jankaitis.

Teko nugirsti net nevieną prašalaitį, kad suvažiavimas buvo gana kruopščiai paruoštas ir programa sklandžiai įvykdyta. Už tai, žinoma, ačiū 2-3 Tautos Fondo pareigūnams, ypač pirm. A. Firavičiui, darbo vadeles stipriai laikiusiam savo rankose. Nepamirštinis ir dvi uolios moterys — O. Indrelienė ir A. Stepaitienė, visą laiką budėjusios prie informacinio staliuko ir aptarnavusios dalyvius reikiama literatūra bei patarimais. Jas galima dažnai pastebėti ir kitų renginių atvejais.

A. Kalnius

ARŪNAS ČIUBERIS — V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso stovyklos vakarinių programų vadovas

Welland, Ont.

KLB WELLANDO APYLINKĖS TAUTIEČIŲ AUKOS 1983 m. Vasario 16 proga krašto valdybai ir Tautos Fondui: \$110 — J. Baliukas; \$60 — P. Šidlauskas; \$30 — Alf. Pivoriūnas, Br. Luomanas; \$25 — J. Pauzuolis, Vil. Karalius; \$20 — And. Smolskis, J. Kutka, J. Z. Radvilai, R. Slavickas, Ant. Stankevičius; \$10 — V. Bieliūnas, Br. Simonaitis, Mik. Kuzavas, J. Staigys, J. O. Staškevičiai, A. Zinaitis, K. Stankevičius, A. Šileikis, S. V. Vitauskas, M. Šalčiūnas; \$7 — K. Bieliūnas; \$5 — Z. V. Pivoriūnai, Br. Jackevičius, Pr. Bersėnas, A. Čepukas, J. Mašauskas, M. Urbšys; \$3 — El. Bersėnienė; \$2 — K. Blūženė.

Čia sužymėtos suvestinės aukotojų sumos KLB-nei ir Tautos Fondui, taip pat aukojusių tik vienai kuriai minėtų organizacijų. Iš viso suaukota — \$522, KLB-nei — \$151, Tautos Fondui — \$371. Reiškia gilia padėką aukojusiems.

Apylinkės valdyba

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelės gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

SKAITYTOJAI PASISAKO

A. J. KASULAIČIO TVIRTINIMAI
Trijuose „TŽ“ numeriuose (1983 m. 6,7,8 nr.) A.J. Kasulaitis kedeno kun. dr. J. Šarausko mintis. Ten įsiai sakė: „Mes ir dabar nemanome, kad lietuviams trūksta kunigų išeivijoje, kaip jų netrūksta ir amerikiečiams bei kitoms tautoms“. Taigi nei Vatikano, nei abiejų Amerikų, nei Europos vyskupų susirūpinimas pašaukimų klausimu neturi pagrindo... Kas gali patikėti tokiu nepagrįstu tvirtinimu?

A.J. Kasulaitis primena kun. dr. J. Šarauskui, esą ir jis atsiradęs Amerikoje didelė dalimi ALTos dėka. O ar ALTos dėka atsirado Amerikoje lenkai, ukrainiečiai, jugoslaviai ir kiti išvietinti asmenys? Kiek žinau, buvo priimtas tik vienas įstatymas išvietintiems asmenims įsileisti Ameriką. Tokio įstatymo priėmimui dirbo daugelis amerikiečių ir įvairios tautinės grupės. Jų tarpe buvo ir ALTA. Ačiū jai. Bet ar tas dėkingumas turi būti jau toks besąlyginis, kad jau niekas niekad neturėtų teisės pažiūrėti į ALTą kritiškai žvilgsniu?

Priekaištai A.J.K. Rezoliucijoms Remti Komitetui ir Baltiečių Laisvės Lygai už pinigų leidimą, triukšmo kėlimą. Bet man rodos, kad tą triukšmą kelia A.J.K. linijos žmonės. Nedaug težinau apie Rez. Remti Komitetą, bet Amerikos Baltiečių Laisvės Lygoje dalyvauja nuo jos įsisteigimo. Pirmieji triukšmo šūviai į ją buvo paleisti viešais pareiškimais iš VLIKO ir ALTos, dar jai nepradėjus veikti. Ar čia netinka posakis „pats muša, pats rekia“?

A.J.K. rašo apie savo susitikimą su JAV valstybės departamentu pasekretoriui. Bet ar galima lyginti privatų susitikimą su oficialiu minėto pareigūno atsilankymu Lietuvos pasiuntinybėje Vasario 16 proga suruoštamė priėmimė? Galima sutikti didelių žmonių lėktuve, slidinėjant ir pan., bet tokie susitikimai reiškia ką kita.

1982 m. Los Angeles įvyko metinis VLIKO seimas. Ten aš viešai paklausiau VLIKO pirm. dr. Kazį Bobelį, kodėl VLIKas nerėmė Amerikos kongrese rezoliucijos, siekiančios Baltiečių Laisvės Dienos paskelbimo. Pirmininkas atsakė, kad VLIKas buvo pirmasis rėmęs kongresmano Hyde originaliąją rezoliuciją. Ta rezoliucija Baltiečių Laisvės Dienai kaip tik ir numatė birželio 14-ą. Dar jis pridėjo, kad Baltiečių Laisvės Lyga užsako ant „bandwagon“ daug velniui. Taigi nuopelnai priklauso VLIKui. Dėl tos datos parinkimo A.J.K. pateikia, kaip jis sako, „cinikų“ argumentus ir jiems pritaria. Man atrodo, kad remiantis minėtu faktu, A.J.K. teturi du pasirinkimus — arba „cinikų“ argumentais barti VLIKO pirmininką dėl netinkamos datos parinkimo, arba pripažinti, kad VLIKO pirmininkas seime netiesą kalbėjo. Tai yra klausimas A.J.K. Būtų malonu sulaukti jo viešo atsakymo.

Jonas Matulaitis

ILIUZIJOS APIE PUSIAUSVYRĄ

„TŽ“ 1983.III.10 vedamajame svarstomas pusiausvyros reikalingumas tarp politinės ir kultūrinės veiklos. To straipsnio pagrindinė mintį bene išreiškia šis sakinytis: „Atsidavę vien politikai, galime prarasti kultūrinį pagrindą, o su juo ir lietuviškumą, užmiršę šį politiką, galime užmiršti ir Lietuvos laisvinimą bei pasilikti folklorine grupe, besirūpinančia vien tautiniais papročiais“. Dažnai kalbame apie šią pusiausvyrą ir dažnai pasisakymuose jaučiame tendencingumą, o dažnai ir tikrovės iškraipymą. Pvz. sakoma, kad Bendruomenė iš viso neturėtų rūpintis politiniais klausimais, kad Kanadoje yra pasiekta pusiausvyra tarp šių dviejų veiklų.

Sunku suprasti, kad žmonės, išgyvenę demokratiniėje Š. Amerikos santvarkoje daugiau kaip 30 metų, nenori pripažinti žmogui ar organizacijai teisės rūpintis visais lietuviškais reikalais: tiek kultūriniais, tiek politiniais, tiek religiniais. Juk išeivis turi ir tam tikrą pareigą rūpintis visais lietuviškais reikalais, taigi ir politiniais.

Kaip atrodo kultūrinė-politinė veiklos pusiausvyra Kanadoje?

Turime 28 kultūrinius vienetus (chorus, dainos vienetus, teatro grupes, ansamblius, tautinių šokių grupes). Jie turi vadovus, komitetus, taigi vadovybėje yra apie 100 asmenų. Dar reikėtų pridėti dailininkus, muzikus, rašytojus ir žurnalistus. Šeštadieninės mokyklos veikia 8 vietovėse; mokytojų ir tėvų komitetų narių bendras skaičius bus 60-70 ar daugiau.

Politinę veiklą (ne partinę) vykdo KLB visuomeninių reikalų komisija, veikia (ne nuolatos) žmogaus teisėms ginti komitetas, KLJ Sąjunga, bet apylinkėse nuolatinių atstovų nėra. Organizuoti, aktyvių (dirbančių savo laisvalaikio metu) asmenų skaičius mažai ką viršija 10.

Santykis dirbančių politinėje ir kultūrinėje veikloje yra 10 prieš 200. Atitinkamai ir padaroma mažiau.

Iš JAV girdime, kad Kanados lietuviai surenka daug pinigų politinei veiklai. Nurodoma, kad Tautos Fondas Kanadoje kasmet VLIKui įteikia \$50,000. Bet kas iš tos sumos tenka politiniams veikimui Kanadoje? Nieko, nematyti ir jokių kitų apčiuopiamų rezultatų.

Kanados Lietuvių Bendruomenė specialia aukų rinkliava surenka per \$8,000 visuomeninei ir kultūrinei veiklai. Politinei veiklai išleidžia apie \$6,000 ir kasmet skelbia atliktų darbų sąrašą.

Ar tai sveika proporcija \$6,000 prieš \$50,000, ypač lyginant atliktus darbus? Tiesa, daug žmonių mano, kad aukos Tautos Fondui yra kartu aukos paremti KLB veiklai, nes Tautos Fondas nepasako, kad jis neturi jokio ryšio su KLB, veikia atskirai ir jo veikla yra tvarkoma vadovybės iš JAV pagal to krašto įstatymus.

Kas skelbia, kad Kanadoje yra pasiekta pusiausvyra tarp kultūrinės ir politinės veiklos, skelbia iliuzijas. Dabartinėje politinėje veikloje dalyvauja labai mažas asmenų skaičius ir savo veiklai turi labai mažus išteklius. „TŽ“ teigimas, kad reikia stovėti „Abiem kojom“ yra teisingas, bet vadinamoji politinė koja Kanadoje yra mažakraujė. Reikia radikaliai pertvarkyti finansavimą, kad ta koja neapmirtų. **J. V. Danyš**

VEIKSNIAI IR KRITIKAI

Prisiskaitęs spaudoje ir knygoje rašiniui, prieinu išvadą, kad Lietuvių Bendruomenė yra apgailėtinoje politinėje maišatyje. Daugelyje lietuvių kolonijų turime B-nės priešu. To neturėtų būti. Juk visi lietuviai, įvairių įsitikinimų yra savaime B-nės nariai. Jeigu kas kitaip mano, tai nežino kas jis yra.

Tie B-nės „priešai“ yra ne iš blogos valios, o tik dėl bukos politinės sampratos. Nuostabu dar ir dėlto, kad mūsų laipsniuotų asmenų tarpe yra užsispyrėlių, kurie nenori matyti savo sustingimo politinėje sampratoje ir puldinėja kitaip galvojančius, negu VLIKas ar Tautos Fondas. Šios dvi institucijos jiems yra nekritikuojamas tabu. Bet juk nesunku matyti mūsų veiksnį neveiksmingumą ir įsiekojimą vyriausybinių funkcijų pripažinimo.

Skaiciau „Drauge“ 1983.IV.5 apie Lietuvos atstovybę Vašingtone, sunkumus remonto darbams surinkti reikiamą sumą pinigų. Niekad neradau, kad tam svarbiam reikalui būtų prisidėję savo įnašų Tautos Fondas. Ar VLIKui ir jo Tautos Fondui nėra pareigos prisidėti? Argi tik JAV LB ir ALTA turi šią naštą nešti? Norėčiau, kad spaudoje šitas klausimas atvirai būtų paaiškintas.

V. Čiuprinskas,
Vienna, Ont.

AUGSBURGO LIETUVIŲ KRYŽIUS

Su neramia širdimi pradėti Augsburgio lietuvių kryžiaus statybos darbai, nes iš reikalingų 23.000 markių iki šiol surinkta tik 12.000. Nepadėjo straipsniai lietuviškoje spaudoje, laiškų rašymas buv. Augsburgio stovyklos gyventojams, finansinškai stiprioms užjūrio organizacijoms. Net buvę Augsburgio stovyklos veikėjai, tautinių švenčių metu gražiaisiais žodžiais kalbėjo apie lietuviybę, nemalonėjo atsakyti iš Amerikos žemyno į pakartotinai pasiūstus laiškus.

Skaudu! Tik tokiu žodžiu galėčiau išreikšti atšalimą, atsiribojimą nuo Europos lietuvių reikalų, paskendimą anapus Atlanto privačių pobūvių sikuryje. Tačiau su džiaugsmu reikia pranešti stiprų Augsburgio vokiečių įnašą į kryžiaus statymo darbą. I dr. A. Laukaičio pareiškimus vokiškoje spaudoje, prašymus laiškas prisidėti prie lietuviško kryžiaus statybos vokiečiai duosniai atsiliepė, aukodami mūsų tautiniam ir religiniam paminklui.

Dar nevėlu ir lietuviams parodyti savo tautinį suspratimą, siunčiant čekius med. dr. A. Laukaičio vardu: Med. dr. A. Laukaitis, Friedbergerstr. Nr. 119, 89 Augsburg, W. Germany.

K. Baronas,
V. Vokietija

FILMAI

„TŽ“ 14 nr. korespondencijoje iš Hamiltono pažymėta, kad filmas „Spirits of an Amber Past“ (ne — the Amber Past) paruoštas federacinės valdžios lėšomis, bet nepamėta, jog filmo „Lietuvių audinių daile“ (Lithuanian Textile Art) savininkas yra Lietuvių Tautodailės Institutas (centras Toronto, Ont.), kuris turi šio filmo „copyright“ ir dengė visas patiektas pastarojo filmo gamybos išlaidas.

LTI valdybos vardu — **L. Balsyš,** pirm.

Velykų senelės vaidmenį atlikusi L. MAČIONIENĖ Toronto Lietuvių Namuose Atvelykio parengime B. Tarvydas

Mokyklos džiaugsmai ir vargai

Toronto Maironio mokykloje — veiklos įspūdžiai, mokslo metų pabaiga

LIUDA ŠILEIKIENĖ

Po trijų savaitių žiemos atostogų mokiniai ir mokytojai grįžė į darbą.

Iš ryto turėjome margučių ridinėjimą. Darželis, įskaitant ir iki ketvirto skyles mokinius, susirinko į mokyklos auditoriją. Kiekvienas turėjo po margutį. Buvo sudarytos dvi grupės pagal skyrius. Į salę atkeliavo ir Velykų senelė (Dalia Valadkienė). Apsirengusi tautiniais drabužiais, balta šilko skara apsiautusi galvą, jauna, grakšti, su šypsena lūpose Velykų senelė vaikučiams sudarė mielą ir patrauklų įspūdį. Rankoje ji turėjo ir pintinėle su šokoladiniais zuikeliais bei kitais skanumynais.

Mokiniai nekantriai laukė eilės ridenti savo margučiu. Vienas iš darželio vaikučių net 18 lametų kiaušinių stengėsi susidėti į savo paraitytus bliuzės skvernus. Margučių ridinėjimo laimėtojais tapo: Kristupas Krašauskas, Rūta Olekaitė, Deimantas Rickevičius, Juris Batraks ir Aidas Batūra. Laimėtojai buvo Velykų senelės apdovanoti gėrybėmis iš jos krepšelio.

Konkurso dienoraščiai

Pirmoji diena po atostogų buvo terminas konkursiniams dienoraščiams grąžinti. Dienoraštis apėmė 30 dienų. Konkurse dalis mokinių noriai dalyvavo (konkursas buvo savanoriškas) ir dienoraščio darbą gražiai atliko. Pav. vienas III-čio skyriaus mokinių, vietoje nustatytų į dieną parašyti nemažiau 10 žodžių, parašydavo net iki 30 žodžių. Jis savo dienoraštį labai nuoširdžiai užbaigė: „Šiandieną yra paskutinė dienoraščio rašymo diena. Berašydamas dienoraštį, aš daug žodžių išmokau“.

Konkursiniai piešiniai

Pirmoji diena po atostogų buvo terminas grąžinti darbus ir kito savanoriško konkurso, būtent V. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso piešinių konkurso darbus. Piešinio tikslas — pavaizduoti lietuvių gyvenimą Kanadoje. Iš grąžintų piešinių buvo matyti, kaip mūsų mokyklinio amžiaus jaunimas įsivaizduoja lietuvių Kanadoje. Piešiniuose daugiausia vyravo stovyklos ir tautiniai šokiai.

Aš galėjau įžiūrėti viename piešinyje labai įdomią mintį: jame buvo pavaizduota Kanados vėliava, tik vietoje klevo lapo — Gedimino stulpai. Vadinasi, Kanadoje lietuvių yra nuo jūros iki jūros, o juos riša Gedimino stulpai. Galima įžvelgti ir kitą mintį: daug Kanadoje yra klevų, daug yra ir lietuvių, kurie paženklinė Gedimino stulpais.

Piešiniai bus iškabinti jaunimo kongreso studijų dienų patalpose — Trento universitete, o piešinių konkurso premijų įteikimas įvyks Toronto 1983 m. liepos 16 d. per kongreso pokylį.

Išleistuvės

Gegužės 13, penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje įvyks pokylis — abiturientų išleistuvės. X klasės ir augs-tesniųjų lituanistinių kursų (XIII klasės) mokiniams bus išduodami mokyklos baigimo diplomai.

Pokylio metu įvyks „Aušros“ 100 metų sukakties paminėjimas. Programą atliks patys abiturientai. Televizai, mokinių seneliai ir visuomenė maloniai kviečiami atsilankyti ir paviešėti Maironio mokyklos šeimoje. Pokylio detalių prašom teirautis pas p. Karosą tel. 221-6250.

Mokslo metų pabaiga

Gegužės 14 d. bus Maironio

• Supažindinkite savo draugus su „TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS“ — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

mokyklos mokslo metų pabaiga. Tėvai kviečiami į mokyklos auditoriją dalyvauti mokslo metų užbaigime. Atsiimsite ir vaikučių mokslo metų pažymėjimus. Tą dieną bus įteikiamos ir dovanėlės dienoraščio konkurso laimėtojams.

Išleistas metinis Maironio mokyklos leidinys. Jame rasite klasių grupės nuotraukas, moki-

nių nuotraukas, jų rašinėlius, mokslo metų džiaugsmus ir vargus. Siemet leidinys yra ypatingai gražiai ir skoningai paruoštas. Seselė Onutė Mikailaitė, leidinio redaktorė, nesigailėjo įdėti daug kruopščių darbo valandų, ruošdama leidinį. Mokyklai leidinys daug kainuoja, bet mokiniams juk tai brangus prisiminimas.

Laiškuose iš Lietuvos

Spausdiname ištraukas iš laiškų, rašytų okupuotoje Lietuvoje, praleidami grynai asmeninius reikalus, pavardes bei vietoves. RED.

Aš dabar važinėju kiekvieną dieną į karinį komisariatą. Ima ant ataskaitos šešiolikmečius, juos tik mediciniškai patikrina ir viskas, o šią savaitę ima į armiją pakartotinai jau armijoje atitarnavusius. Tuos šešiolikmečius tardo, ar giminių užsienyje neturi, ar komjaunuoliai, o jei ne, tuoj liepia stoti ir gąsdina, jei nestos, išsiųs tarnauti į Sibirą, kur labai šalta, kur blogiausia tarnauti. O tuos, kurie turi giminių užsienyje, neleidžia tarnauti jūreiviams nei pasieniečiams; bijo, kad į užsienį nepabėgtų. Taip pasakoja kareiviai, kurie yra atitarnavę, kaip ten armijoje sunku, o kiek žūva kareivių, niekas neskelbia. Tai tik tėvai sužino, kai parveža sūnų metaliniame kaste. Dabar mano brolį žada paimti į armiją, kuris Vilniuje (...)

dirba. Neaišku, ar jį paims, ar ne. Juk jau greit jo žmona turi gimdyti, neščia su antru vaiku, o pagal įstatymą, jei yra du vaikai, į armiją nebeima.

Paskutiniu metu pas mus pradėjo tikėjimą labai šmeižti, beveik kiekviename laikraštyje rašo apie tai, per radiją pasakoja. Man labai patinka klausytis laidų iš Amerikos ir Vatikano, kurios girdimos Lietuvoje kiekvieną vakarą. Visada klausaus, kada tik laisva esu ir įmanoma girdėti.

Tu sakai, jei nuvažiuočiau į Sibirą, gal dėdės kapą rasčiau. Ten yra tundra, vien miškai ir per tuos krūmus ir miškus veda dujotiekį. Labai sunkus darbas, dirba jauni. Dėdės amžiaus ten nėra. Važiuoja dirbti iš visur. Yra daug iš Lietuvos, Gruzijos. Palieka gerus butus su patogumais — apelsinų ir mandarinų sodeliais, mašinas, pianinus ir važiuoja dirbti į taigą. Sudaro sutartis vieneriems metams, o pasilieka šešeriems. Gyvena vagonėliuose, visą parą reikia kūrenti, nes kitaip sušaltų. Jokio miesto arti nėra, nei žmonių gyvenvietės. Kur ten gali rasti kokį kapą tokioj platybėj?

Važiuoja turistai jauni, sveiki, su tokiom plačiom slidėm čiuožia šimtus kilometrų iki kokios stovyklos, nakvoja ant ledo palapinėse. Rodė nuotrauką, kai visi sulindo į neiloningą palapinę ir ruošėsi miegoti, šautuvą paliko lauke, kad viduj neaprasotų. Pasirodė, kad nėra ko bijoti — vien tik sniegas ir dangus, jokios gyvos dvasios. Tik staiga baisus meškos snukis įspraus tas palapinę! Drebedami nu-fotografavo. Daugė į puodus su šaukštais, kėlė triukšmą, tai šiaip taip smalsutė atsitraukė. Tada išėjęs vyrukas iššovė, bet vistiek toli nėjo. Matyt, buvo kokios ekspedicijos prapratin-ta, tad ir lenda prie žmonių. Ten dažniausiai kartų vaikai, meškiukai ir šuniukai bėga su-tikti malūnsparnio. Visi labai taikiai gyvena.

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ NAKVYNIŲ INFORMACIJA

(Malonėkite išsikirti!)

Visi, atvykstantys į II Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje 1983 m. birželio 25 — liepos 4 d.d. ir norintys apsigyventi viešbučiuose, prašomi skambinti ar rašyti tiesiogiai (išskyrus U of I bendrąjį), pažymint, kad dalyvausite II-se PL Dienose (Lithuanian World Festival).

BISMARCK HOTEL,
171 W. Randolph St.,
Chicago IL 60601, USA
(tel. 312-236-0123) yra pagrindinis II PLD viešbutis, kuriame bus apgyvendinti dainų šventės choristai. \$20.00 asmeniui.

RADISSON/CONTINENTAL HOTEL,
505 N. Michigan Ave.,
Chicago IL 60611, USA
(tel. 312-944-4100), viduryje „The Magnificent Mile“ Čia apsigyventi jaunimo kongreso dalyviai. \$15.00 asmeniui.

UNIVERSITY OF ILLINOIS
Medical Center Campus — studentų bendrabutis netoli Circle Campus, kur vyks sporto žaidynės ir dainų šventė. Rezervuota tik Centro. \$17.00 asmeniui. sporto žaidynių dalyviams.

OAK LAWN HILTON,
95th & Cicero,
Oak Lawn, IL 60453, USA
(tel. 312-425-7800), liuksu-sinis viešbutis. \$30.00 asmeniui.

HOLIDAY INN (FORD CITY),
7300 S. Cicero Ave.,
Chicago IL 60629, USA
(tel. 312-581-5300), netoli Marquette Park, Jaunimo Centro, Oak Lawn ir kitų lietuvių gyvenamų vietų. Čia bus apgyvendinti PLB seimo dalyviai. \$22.00 asmeniui.

SHERITON MIDWAY,
5400 S. Cicero,
Chicago IL 60632, USA
(tel. 312-581-0500), arti Marquette Parko, Jaunimo Centro. \$19.00 asmeniui.

BEST WESTERN — CEASARS INN,
5001 W. 79th St.,
Oak Lawn, IL 60453, USA
(tel. 312-423-1100), arti Mar-sporto žaidynės ir dainų šventė. Rezervuota tik Centro. \$17.00 asmeniui.

Mylimam broliui

A+A

JONUI CIRUŠIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo seserį JULIJĄ LIUTKIENĘ su vyru ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius

A+A

ALFONSUI GODELIUI

Lietuvoje mirus,

giliame liūdesyje likusius — sesutę VANDĄ MAJAUSKIENĘ su šeima Detroito, brolių ADOLFĄ su šeima Hamiltono ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —
P. E. Balytos

Mylimai Motinai

A+A

MAGDALENAI DANILIAUSKIENEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame sūnų inž. JUOŽĄ DANĮ su šeima, sūnų VYTAUTĄ ir kitus gimines —

Stasė ir Jurgis Gimbutai

Arlington, Mass.

Mylimai Mamai

A+A

MAGDALENAI DANILIAUSKIENEI

mirus,

sūnui inž. JUOZUI DANIUI, KLB krašto valdybos, visuomeninių reikalų komisijos pirmininkui ir jo šeimai nuoširdžiai bei giliai užuojautą reiškia —

KLB krašto valdyba

A+A

TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėvelius BRONĘ ir STASĮ, sesutę ZITĄ, broliuką RIMĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

*I. Kaluokevičienė
O. J. Draščiai
J. Balčiūnas*

Mylimam Broliui

A+A

EUGENIJUI NAUSĖDUI

Čikagoje mirus,

velionies broliui ALGIUI NAUSĖDUI, KLB krašto valdybos vicepirmininkui ir jo šeimai, nuoširdžią bei giliai užuojautą reiškia —

KLB krašto valdyba

A+A

JONUI RIDIKUI

mirus,

seseriai MARYTEI RICKEVIČIENEI su šeima, broliui VINCUI ir visiem s giminėms reiškiamie nuoširdžią užuojautą —

*G. A. Stankai
D. V. Simonaičiai
A. ir J. Kanapkos*

A+A

šauliui

POVILUI VAITONIUI

iškeliavus į amžino poilsio vietą,

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba likusiai našlei žmonai MAGDALENAI, dukrai VIDAI bei žentui PAUL MAZZO, dukroms — DANUTEI, NIJOLEI, RŪTAI, sūnui ALGIRDUI, visiems vaikičiams bei visiems artimiesiems liūdesio ir skausmo valandų-reiškiamie nuoširdžią užuojautą —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

J. JAKŠTAS

K. Avižonis kol kas yra vienišelis iš Lietuvos nepriklausomybės laikų kilęs istorikas, kurio atminimas gerbiamas jo darbų storų tomų leidiniais. Tomus redaguoja ir leidžia velionies našlė, trūsianti su dideliu pasiaukojimu. Atrodo, ji pasiryžusi surinkti į vieną didelį leidinį visus vyro paliktus rankraščius, jau išspausdintus veikalus, studijas ir straipsnius ir tuo būdu išsaugoti juos ateities istorikams tyrinėtojams. Kartu leidiniai bus leidžios gyvenimo draugo paminklas.

1

Šis 1982 m. išleistas tomas yra rinkinys skirtingų darbų, raštų įvairiais laikais ir tikslais. Pirmuoju eina ilgas darbas — autoriaus ilgas metus išlaikytas rankraštis. Kaip leidėja A. Avižonienė rašo, rankraštis yra profesorius K. Avižonio paskaitos, skaitytos Vilniaus, Freiburgo, Hamburgo-Pinebergo, Chapel Hill (North Carolina) ir Kansas universitetuose.

Turbūt pati leidėja bus davusi paskaitoms bendrą pavadinimą „Lietuvos istorija XVII a.“. Iš tikrųjų pavadinimas duotas trims įvairaus turinio skyriams. Pirmas skyrius — valstybinė Lietuvos-Lenkijos santvarka, susidariusi po Liublino unijos ir trukusi iki jos pabaigos (1795). Jonas Šliūpas ją buvo pavadinęs „Šlektos gadyne“. Antras skyrius — trijų Vazos dinastijos lenkų karalių ir didžiųjų Lietuvos kunigaikščių viešpatavimas (1587-1668). Trečias — užsienio politika Vazų laikais.

Kai visuose skyriuose vaizduojamas Vazų laikotarpis, tai peršasi jų paliginimas su pirmuoju Avižonio raštų tomu, skirtu irgi Vazų laikams. Tačiau matyti ryškų skirtumą tarp jų. Šis veikalas yra vieningo turinio, parašytas iš šaltinių, tiriamojų pobūdžio. Tuo tarpu trečiajame tome teikiama pasakojamoji istorija. Pasakojimas yra platus užmojo. Jis — ne schematiškas, bet detalus. Vaizduojant seimus atsižvelgiama į dienoraščius ir iš jų teikiama paskirti vaizdai rodantieji, kaip seimai vykdavo. Iš viso, valstybinę jungtinę Lietuvos-Lenkijos valstybės santvarka, ypač atsižvelgiant į Lietuvą, trukusi su mažomis pakaitomis per 400 metų, smulkmeniškai ir gyvai išdėstyta. Tai pirmiena mūsų istoriografijoje.

Pastebėtina, kad valstybinė santvarka dėstoma pagal tris modernių valstybių šakas (išskyrus, žinoma, didžiojo kunigaikščio valdžią): įstatymų leidžiamąją, administracinę (atitinkama modernią vykdomąją valdžią) ir teisiamąją. Visų jų funkcijos vispusiškai aprašytos.

Sekantieji du skyriai — grynai politinė istorija. Pirmą jų — trijų Vazų viešpatavimas, skirtas politinių įvykių aprašyti. Tik į Zigmanto Vazos viešpatavimą įterpta jo religinė politika ir garsoji Brastos bažnytinė unija (1596).

Trečias skyrius — užsienio politika Vazų laikais. Šis skyrius jau įeina iš Vazų laikų ribų. Jame nepaprastai plačiai aprašinėjami du dideli įvykiai: karai su švedais ir su Maskva. Abiem atvejais siekiama ankstesnių laikų. Pvz. ryšium su švedų karais paliečiami įvykiai, paženklinanti garsius posakis „Dominium maris Baltici“. Posakis kilęs jau XVI š., kai pradėta kovoti dėl viešpatavimo Baltijos jūroje. Čia turėta galvoje tarptautinę politiką, kurioje ir Lietuvos-Lenkijos valstybė veiksmingai dalyvavo.

Autoriaus pavadintas poskyris „Santykiai su Maskva“ iš tikrųjų yra aprašymas karų su didžiąja Maskvos kunigaikštija, kur siekta net Maskvos sosto, pasinaudojus ten vykusia „smuta“.

Paskutinis poskyris „Santykiai su Lenkija“ iš tikrųjų skirtas Lietuvos, ypač bajorijos, lenkėjimui ir kartu Lietuvos valstybingumui pavaizduoti.

Ilgas straipsnis „Bendroji rusinimo politika“ yra perspausdintas iš kolektyvinio veikalų „Kovos metai dėl savosios spaudos“ (1957). Sudėtinis darbas buvo skirtas

spaudos draudimo laikotarpiui (1864-1904) paminėti. Avižonio straipsnis beveik neliečia spaudos draudimo. Jo tema — Lietuvos rusinimas nuo Kotrynos II laikų iki pat I D. karo. Ilgas straipsnis baigiamas Stolypinu, priskiriant jam rusinimo politiką. Tai naujas dalykas mūsų istorijos moksle. Ligi šiol vis kalbėta tikiai apie Stolypino pradėtą žemės reformą.

Dėstymas platus, gal net perplatus, nes aprėpia visą šimtą su viršum metų, t.y. laikotarpį, kol Lietuva buvo rusų valdžioje. Straipsnis rodo autoriaus žiningumą ir gebėjimą dalyką vispusiškai apžvelgti.

2

Avižonio būta ne tik istoriko, bet ir nuo pat jaunystės dienų palinkusio į proistorę. Vo' baigęs gimnaziją (o gal dar ir nebaigęs), pasižovė lankyti Lietuvos proistorines vietas ir jas aprašinėti. Aprašymų rinkinį išleido mažą (36 p.) knygutę „Kelios istorinės Lietuvos vietos“ (1927). Leidinilis palydimas moksleiviams skirta prakalba, raginančia juos atostogų metu aprašinėti, fotografuoti istorines ir proistorines vietas, padaryti jų modelius — planus. Knygtės autorius pats davė jiems pavyzdį.

Reikia tiesiog stebėtis, kaip tas jaunuolis Konstantinas galėjo išvaikščioti Žemaitijos, Augštaitijos ir dalies Užnemunės vietoves ir ištyrinėti, su visokiais padavimais aprašyt 9 pilialknius, 4 alkviets ir 3 kurganus bei senkapius. Prie aprašymų pridėti planai, nuotraukos. Knygtę baigiamą dviejų žinomų Dionyzo Poškos Baublių, jo aplankyto, aprašymu.

Kad K. Avižonis buvo istorikas iš pašaukimo, rodo ne tik jo istorinių paminklų aprašai, bet dar istoriografinis darbas — lietuvių iš romėnų kilimo teorija. Apie šią teoriją, kitaip vadinamą Palemono legenda, nemažai rašyta istoriniuose ir literatūrinuose veikuose, tačiau niekas nebuvo jos taip nuosekliai, plačiai, vispusiškai ir žiningai apžvelgęs, kaip jaunas studentas Avižonis. Kaip prieraše pažymėta, studija yra praplėstas referatas, skaitytas prof. Ig. Jonyno seminare. Referate, žinoma, ji tik pagrindiniais bruožais galėjo būti pavaizduota. Vėliau, jau baigdamas universitetą, jis grįžo prie tos temos ir ją pagrindiniais išdėstė, kaip ji šiame rinkinyje pateikiama.

Pradžioje pabrėžiama, kad Dluošas pirmas pasakojo apie romėnišką lietuvių kilimą ir jo liudijimą istorikas atpažėjo. Paskui chronologine eile atpažėjamos kitų autorių bei šaltinių žinios iki M. Strijkovskio. Iš šaltinių išskaitytos žinios ne tik atpažėjamos, bet dar ir kritiškai nagrinėjamos, rodant jų tarpusavę priklausomybę. Pvz. sumaniai aiškinamas Dluošo ir Mykolo Lietuivio žinių panašumas (257 p.).

Studija baigiamą pagrįstai samprotaujant apie legendos susidarymą ir pavaizduojant jos paplitimą. Teisingai samprotaujama, kad ji buvo išdava Europoje paplitusios renesanso srovės. Mūsų jauno istoriko studija apie romėnišką lietuvių kunigaikštį ir bajorų kilmę palieka savo apimtį, vispusiškumą ir gilumą vienintelė mūsų istoriografijoje.

3

K. Avižonis ryžosi papildyti atliktas studijas Kauno ir Berlyno universitetuose studijomis Lenkijos archyvuose. Ten ji traukė Lietuvos istorijos pounijiniai laikai, ypač Vazų laikotarpis. Dėvynis mėnesius (1933-34) rinko šis medžiagą Lenkijos archyvuose veikalui apie Vazų viešpatavimą. Jis dar suskubo nepriklausomoje Lietuvoje jį parašyti ir išleisti. Veikalo laida pakartota pirmuoju šių rinkinių raštų tomu.

Kai Avižonis rinko Vazų laikotarpio medžiagą, susidūrė su dar nespausdintais Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos kanclerio Stanislovo Alberto Radvilo (1592-1655) memuarais, saugomais Čartoryskių

archyve Krokuvoje. Memuarai lietuvių dviejų paskutinių Vazų laikus (1632-1655 metus). Patyręs, kad memuarų originalai trūksta dvejų paskutinių metų (1653-1655) aprašymų, Konstantinas sumojo peržiūrėti juos nuorašus įvairiuose archyvuose, jieškodamas trūkstamos dalies. Ir kaip nustebo jaunas kruopštus mokslininkas, kai prie vieno nuorašo (Zaluskių) rado per klaidą drauge įristą ir trūkstamą originalo dalį! Apsidžiaugęs jis nurašė ją, turėdamas tikslą paskelbti. Ją, kaip ir veikalą apie bajorus Vazų laikais, paskelbė jau Lietuvos agonijoje. Ji pakartota ir šiame rinkinyje.

Leidinyje pavadintas „Stanislovo Alberto 'Memoriale'“, paruoštas pagal šių dienų šaltinių leidimo reikalavimus. Jis iš originalo stropiai nurašytas, palygintas su pora nuorašų ir aprūpintas labai gausiom išnašom. Jose pateikiami vardai istorinių asmenų, kurie lotyniškame atsiminimų tekste galėtų būti ir nesuprantami. Be to, išnašomis paaiškinamos kai kurių teksto vietos.

Memuaruose vaizduojamas gūdas, didelio vargo laikotarpis. Lietuva niokojama prieš iš visų pusių. Šiaurėje kazokai, Bogdano Chmelnickio vėdami, rusai, totoriai, turkai ir prie to dar savi samdiniai kariai, negavę užmokėčio už tarnybą. Badas ir maras lydi karus. Kancleris, rašydamas, pakartotinai mena vargas dienas. Taip antai jis baigė aprašinėti 1654 metus aimanuodamas: „Paskutinę metų dieną vykau į Tucholį (dvaro pavadinimas), dėkodamas Dievui už baigtus nelaimingiausių metų ir prašydamas Dangų, kad gailestingesnę ir malonesnę globą teiktųsi parodytį labai skaudžiai plakamai Tėvynei“.

4

K. Avižonis, iš pat jaunystės jautęs savo paskirtį istorijai, nerimo vien Lietuvos universiteto studijose. Jis, pertraukęs jas, 1929 m. vyko į Berlyną taip pat istorijos studijoms. Trejus metus studijavęs, baigė jas daktaro laipsniu už disertaciją „Lietuvos bajorų kilmė ir vystymasis iki Lietuvos-Lenkijos unijos 1385“ (1933). Šis rinkinių raštų tomas baigiamas perspausdinta disertacija.

Iš esmės disertacija yra bendroji Lietuvos istorija iki Kriavo unijos, atsižvelgiant ypač į ekonominius ir visuomeninius santykius. Ji ir grindžiama bendrais Lietuvos istorijos šaltiniais, kurių autorius pririnko ir panaudojo didelę daugybę. Ne mažai sukaupė ir istorinių veikalų. Šaltinių ir veikalų interpretacija, teikiant juos gausiose išnašose, daro Avižonio disertaciją ne tik dėstomą, bet ir tyrinėjamąjį veikalą. Ji panaši į pokariu laikais (1959) pasirodžiusį V. T. Pašutos veikalą „Lietuvos valstybės susidarymas“. Gal panašumas ir atkreipė Pašutos dėmesį į Avižonio disertaciją, nes jis pasirinko ją pagrindiniu taikiniu kritiškai apžvelgti nepriklausomoje Lietuvoje parašytą veikalą. Pašuto plačiai, žinoma iš neišgamos pusės, svarstė ją. Avižonis atsiliepė šiame rinkinyje (241 p.) įdėtu straipsniu „Pastabas dėl naujojo V.T. Pašutos Lietuvos valstybės pradžios aiškinimo“. Čia autorius paryškino savo disertacijos teiginius.

Šiame rinkinių raštų tome skelbiami įvairūs prof. K. Avižonio darbai. Rinkinys pradėdamas dėstomąją XVII š. istoriją, baigiamas disertacija, kurią galima priskirti prie tiriamosios istorijos. Viduryje tomo įdėtas svarbus šaltinis, pirmą kartą išvilkta iš dienos šviesą. Visi šiame tome skelbiami darbai parašyti nepriklausomoje Lietuvoje. Tad tomas paliks liudininku ateinančioms kartoms apie nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmečio kultūrą, kurioje istorijos mokslas turėjo nepaskutinę vietą.

Konstantinas Avižonis, RINKINIAI RAŠTAI III. Redagavo dr.h.c. A. Avižonienė. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Piazza della Pilotta 4, Roma, Italia. Roma 1982 m., 567 psl. Kaina — \$30 JAV.

Montrealio rekordavimo studijoje, kur buvo įrekorduota sol. Ginos Čapkauskienės plokštelė. Iš kairės: muz. A. STANKEVIČIUS, sol. G. ČAPKAUSKIENĖ, akomp. J. GOVEDAS, asistentė D. TETRO, inž. B. SZAWLOWSKI. Plokštelė jau paruošta spausdinimui

Pro kreivą ūsą

Atbulas pirmyn

PR. VISVYDAS

Prieš kurį laiką rimtai susirūpinau doriniu atsinaujinimu. Gyvenu palaimingame krašte, rodos, nieko netrūksta, klimatas palankus, bet kažkas netaip ir tiek. Dažnai dėl mažmožio šoku kitiems į akis, keikšnoju kaip Panevėžio vežikas Riepkinas. Po to gailiuosi lyg pagriovijantis artistas. Būtinai reikia atstatyti pusiausvyrą, keisti gyvenimo kryptį.

Tad po darbo pradėjau cementuoti pašlaitės laiptus, vedančius į nedidelį daržą. Ten įsitaisiau lyg su pomidorais ir agurkais. Kaip sau norit, užsimėgė šioks toks ūkelis: čia pat sukultoje būdelėje glaudėsi keli baltausiai triušiai.

Sykį parsinešiau namo savo daržininkystės pirmąjį stebuklą — nedidelį agurką. Na, ir gražumėlis! Tačiau neilgai agurkas ten gulėjo — dar tą patį vakarą nusprendžiau nulupti ir suvalgyti.

Lupdamas pastebėjau, kad agurko odelė tokia jau plonytė, gležnutė, su tamsiai žaliais spuogeliais. Vistiek su pasigardžiuoju sukirtau šią gležną gėrybę, truputį apibėręs druska. Kaip pas mamą vaikystėje. Po to sėdau prie stalo rašyti draugui laiško. Nesilipdė sakiniai. Tik visokios mintys plūdo galva.

Gyvenu vėlniškai įdiržęs. Paviršius storas kaip begemotai. Esu apsirūpinęs ir tuo, ir kitkuo. Nebloga algėlė. Pensijų fondas. Keli sutaupti tūkstantukai juoda valianda. Kambary visokia aparatūra. Dailios knygos, į kurias vis žadu rimtai įsigilinti. Glebys pažįstamų tautiečių. Kur tik nenuėliu, vaišina kukuliais, mėsečiais (koldūnais), kugeliu, dešromis... Kilnoju taures ir šaukui valio, valio suktukvininkams. Bičiuliai šypsosi, kalbina, tapnoja per petį, spaudžia delną...

— Argi dėl to reikia sielotis? Žinoma, kad ne. Kiekvienas normalus žmogus pasakytų: gyvenk ir Dievui dėkok. Arba: nešauk vargelio iš pernykščio kelio.

Tiek to su patarlėmis. Dvi dienas stengiausi gventi nuširdžiai dėkodamas Apvaizdai. Cementavau laiptus, šeriau triušius, laisčiau savo daržą. Trečią dieną, kai vėl nukyniau agurką ir sukirtau apibėręs druska, vėl įsivariau į tuos pačius dorinius „iš kailio nėrimosi“ apmąstymus. Neprašomas dundėjo sąžinės balsas.

Šitaip prasikamavau porą savaitių. Galų gale, draugiškai pasitaręs su savo nerūpestingu kaimynu Albertu Moreno, nudrožiau pas jo pažįstamą žiniuotę, kaimynijoje gyvenančią Libano dukrą Fainą.

Ji buvo ne tik masinaičiai graži, bet ir mišlinga moteris. Kantriai išklausiusi mano graužaties abejonių, Faina be jokių fokusų pasakė:

— Priprask prie to, kas nei tau, nei kitiems nepatinka. — O kas man ir kitiems nepatinka? — Turi pats sugalvoti. Užmokėjęs jai atsakančiai, sugrįžau į namus su dideliu galvosūkiu: ką daryti? Sėdau palangėje. Nuo antro augšto gerai matėsi kaimynijos kiemas. Staiga pamatiau atatus-

tą mergytę, besitraukiančią nuo šuniuko. Atbula ji žengė kelis žingsnius, bet nebėgo.

Šis atsitiktinis vaizdelis tapo išsigelbėjimo lanku. Nusprendžiau pamėginti atbulą vaikščiojimą. Tai kol kas nei man, nei kitiems nepatinka.

Atsargiai pradėjau kieme, stengdamasis neįkristi į butnamio baseiną. Paskui išėjau į gatvę. Žengiau lėtai, nesikarščiuodamas, nelyginant šitokios terapijos reikalaujantis lagonis. Atbulas pavaikščiojau keliolika minučių.

Sekmadienį nuvažiaavęs į šventovę pabandžiau parapijos kieme. Atbulas nulipau laiptais žemyn į apatinę salę, po to augštinę, dargi rankoje laikydamas „bubble-up“ skardine.

Ir kas? Ogi nieko. Dar vis einu atatupstai. Beveik apsi-pratau. Ir labai keista — dėl to nedaug kas stebėjosi. Joks policinir'as nepriėjo ir nepaklausė: „Kas tau yra, pilietė?“ Vaikų būreliai iš pradžių pasekiojo pamėgdžiodami, bet dabar apsiropo, nekreipia dėmesio, žaidžia savuosius žaidimus.

Parapijoje keli tautiečiai leipo ir dar leipsta juokais. Pavadinio mane atbuleikiu, šposininku, klounu, net komunistu. Viena moteris — idiotu. Ji turbūt teisingiausia.

Na o kaip su mano įdiržius kailiu? Ar suplonėjo? Ar bent kiek atsinaujino? Juk darau tai, kas nei man, nei kitiems nepatinka. Laikaisi Fainos nurydymo.

Išorė lyg ir pasikeitė. Per juosmenį jaučiuosi lankstesnis. Ne toks begemotiškas. Vadinasi, pažanga padaryta. Be to, savo jausmais jau retai badau žmonių akis. Keikšnoju tik mandagiai: kad tave kur bakūžė, eik sau oboliuoti, tegu ji per krūmus ir pan.

Vienas dalykas itin glosto širdį. Neseniai mano bloke atsirado dar keli atbuli vaikščiotojai. Ant vieno mėlyno palaidinuko baltavo raidės: „Žyguokime atbuli pirmyn“. Kitas pasišventėlis atbuleikis, maudamas pro šalį, su šypsniu pasveikino: „Howdy, old pal in reverse!“

Tikriausiai jie žino, kad esu šio sporto pradininkas. Gal kada nors pastatys man paminklą, kaip kokiame Leninui, su atbulai į priekį ištiesta ranka. Marmore bus įkalta įrašas: Daryk-tai, kas nei tau, nei kitiems nepatinka.

Atsiųsta paminėti

ATEITIS, 1982 m., 8-9 nr. Vyr. red. — kun. dr. K. TRIMAKAS. Administratorius — J. Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave, Chicago IL 60629, USA. Metinė prenumerata — \$9.

Rimvydas Šilbajoris, ŽODŽIAI IR PRASME. Literatūra šiandien Lietuvoje. Akademinės skautijos leidykla. Čikaga, 1982 m., 268 psl.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRAS 1957-1982. Redakcinė komisija: kun. Vaelovas Gutasas, SJ, Birtutė Jasaitienė, Irena Kriaučiūnienė, Česlovas Grincevičius. (Nepažymėta, kad tai Lietuvių Jaunimo Centras). Čikaga, 1982 m., 88 psl.

MUZIKOS ŽINIOS, 1982 m. 1 nr. Išleina dukart per metus. Redaguoja komisija (pirm. A. Giedraitis), leidžia — Lietuvių Vargonininkų Muzikų Sąjunga. Adresas: 7310 So. California Ave., Chicago, IL 60629, USA. Metinė prenumerata — \$5.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Architektas Edmundas Arbas, svečias iš Kalifornijos, Bostono lietuviams skaitė paskaitą „Žmogus ir kultūrinės apraiškos architektūroje“, pakviestas LB Bostono apygardos ir vietinio ALIAS skyriaus. Pasak E. Arbo, architektūra yra daugelio užmiršta meno sritis, priklausanti erdvės menui. Ji apima ne tik pastatus, bet ir visą jų aplinką. Architektūra yra senas menas. Senajai Lietuvos architektūrai daugiausia buvo naudojamas medis. Modernizmas architektūron atėjo po II D. karo. Jis jaučiamas ir naujuose Vilniaus pastatuose Žirmūnuose, tik jie be reikalo turi plokščius stogus, kai ten daug sniego ir lietaus. Esą ateityje reikės įieškoti naujų statybinių medžiagų ir su jomis naujų architektūrinių formų. E. Arbas rodė savo bei kitų architektų darbų skaidres. Buvo surengęs laisvalaikiais sukurtytų tapybos darbų parodėlę.

Dail. Juozo Baukaus-Banks tapybos ir lietuvių tautodailės darbų paroda Sydnėjaus Lietuvių Namuose, Australijoje, vasario 20 d. surengė Genovaitė Kazokienė, ruošianti knygą apie tame kontinente gyvenančius lietuvių dailininkus. J. Baukus-Banks yra gimęs 1909 m. Sintautose. Pokario metais lankė dail. V. Rato meno studiją Augsburgėje. Vėliau studijavo Stuttgarte. Pradžioje buvo linkęs į realizmą, vėliau pakrypo į abstraktą. Pasak G. Kazokienės, jo abstraktai pasižymi gera technika, spalvingumu, lyrišku vientisumu. Dail. J. Baukus-Banks lig šiol dalyvaudavo kolektyvinėse Melburno Moderniojo Mėno Draugijos parodose. Pirmajai individualiai savo parodai Lietuvių Namuose buvo suteiktas 32 darbus, kurių išdėstymu pasirūpino G. Kazokienė, talkinama E. Belkienės ir D. Gulbinienės. Paroda, trukusi tik vieną dieną, buvo surengta Vasario 16 praga.

Akademines skautijos leidykla prieš keletą mėnesių išleido prof. dr. Rimvydo Šilbajorio knygą „Žodžiai ir prasmė“, kuri yra rinkinys periodinėse spaudoje, daugiausia „Metmenyse“, paskelbtų autorius straipsnių apie rašytojų sovietų okupuotoje Lietuvoje ir jų kūrinius. Šios knygos sutiktuves čikagiečiams kovo 26 d. Jaunimo Centro kavinėje surengė akademikai skautai. Leidinio įvertinimą atliko literatūros kritikė Violeta Kelertienė, išryškindama gerasias ir silpnąsias dr. R. Šilbajorio kritikos puses. Vakaronėi vadovavo leidinio redaktorius ir įvado autorius Liūtas Mockūnas.

Programon įsijungė „Antro kaimo“ aktoriai J. Jakštys, E. Būtenas ir J. Kapačinskas su prievaizdu A. T. Antanaičiu. Jie dėklamavo knygon įjungtus eilėraščius, A. T. Antanaitis pateikė dr. R. Šilbajorio komentarus. Iš magnetofono juostos buvo išgirsti savo kūrinius skaitantys poetai J. Degutytė, E. Miežalaitis, dramaturgas J. Grušas. Savo pasirodymą „Antras kaimas“ užbaigė epilogu iš Juozo Marcinkevičiaus humoreskos „Čičinskas“. Vakaronė užsklėdė L. Mockūno pokalbį su dr. R. Šilbajoriu apie literatūrinius klausimus ir knygų leidybą.

Sukaktuvinė dail. Česlovo Janušo tapybos darbų paroda Niujorko lietuviams buvo surengta kovo 19-20 d.d. Kultūros Židinyje. Ja buvo paminėtos dvi dail. Č. Janušo sukaktys — deimantinė amžiaus ir auksinė kūrybinio darbo. Parodon buvo įjungta 160 darbų. Įvadinį žodį tarė rengėjų komiteto pirm. A. Vakselis. Oficiali parodos atidarymą atliko gen. Lietuvos konsulas Niujorke A. Simutis. Stasys Santvaras, atvykęs iš Bostono, kalbėjo apie lietuvių kūrybingumą žiloje senovėje, senąją dailę Vilniuje, jos atgimimą ir apie Č. Janušo kūrybą. Pianistė D. Sakaitė atliko septynis M. K. Čiurlionio preliudijas ir vieną F. Chopino kūrinių. Sukaktuvinininkų pagerbimas įvyko specialiose vašėse. Apie dail. Č. Janušo scenovaizdžius Kauno dramos ir operos teatre kalbėjo aktorius V. Žukauskas. Buvo parodytas K. Matuzo trijų dalių filmas, susietas su dail. Č. Janušu ir deimantine amžiaus sukaktį šventusiu dail. A. Varnu. Sveikinimus pradėjo gen. konsulas A. Simutis, sukaktuvinininkų prisegęs šaulių „Žvaigždės“ ordną. Jį taipgi sveikino: S. Kudirkos šaulių kuopos pirm. K. Miklas, LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis, skautų atstovas A. Samušis, ramovėnų pirm. dr. E. Noakas. Rengėjų vardu buvo įteikta dail. P. Puzino monografija su visų dalyvių parašais.

K. Donelaičio poema „Metai“

Šiemet bus išleista Minske gudų kalba. Ją išvertė poetas A. Zarickas. Lietuviškų knygų vertimams didelį dėmesį skiria pernai veiklos dešimtmetį paminėjusi leidykla „Mastackaja literatura“ („Grožinė literatūra“). Ji jau yra išleidusi P. Cvirkos, E. Miežalaitio, M. Sluckio kūrinius, lietuvių poezijos antologiją, eilėraščių rinkinį vaikams, V. Bubnio romaną „Po vasaros dangum“, o šiemet ryžosi išleisti K. Donelaičio „Metus“. Kita gudų leidykla „Jukactva“ („Jaunystė“), darbą pradėjusi 1981 m. Minske, jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikams žada išleisti K. Sajos apysaką-pasaką „Ei, slėpkitės“.

Vilniaus radijo teatras balandžio 10 d. suvaidino Belgijoje gyvenančio Eduardo Cinzo apsakymą „Viena direktoriaus diena“. Radijo klausytojams skirtą spektaklį režisavo G. Jackevičiūtė, vaidmenis atliko aktoriai — A. Janušauskaitė, A. Večerskis, K. Andrijauskaitė, O. Knapkytė, V. Tomkus, E. Brazilius. Informacijų apie autorių pateikė Lietuvos televizijos ir radijo programų savitraštis „Kalba Vilnius“. E. Cinzo apsakymų buvo spausdinta „Literatūroje ir Mene“, „Gimtajame Krašte“. Jo apsakymų rinkinį „Spąstai“ prieš porą metų išleido „Vagos“ leidykla.

Kauno dramos teatras savo repertuarą papildė nauja Juozo Grušo tragikomedija „Suomiška pirtis“, gvilendancia moralės problemas. Tai devintasis kauniečio dramaturgo veikalas šiame teatre. Plautus pripažinimo čia sulaukė J. Grušo tragedija „Herkus Mantas“, dramos — „Barbora Radvilaite“, „Švitrigaila“, „Unija“, „Gintarinė vila“. Tragikomedijos „Suomiška pirtis“ spektaklį paruošė rež. G. Padeigimas, dailininkai A. Jacovskis ir A. Jacovskytė, kompoz. V. Bartulis, choreografas A. Kondratavičius. Pagrindinius vaidmenis sukūrė aktoriai — A. Masulis, N. Lepškaitė, J. Onaitytė, V. Valašinas, R. Sabulis ir R. Muzikevičius.

„Vagos“ knygynas Vilniuje sostinės gyventojus pakvietė į penkių Latvijos dailininkų knygženklų parodą — J. Antimonovos, A. Jansonės-Zirnitės, R. Opmanės, D. Ezergailės ir E. Viliamos. Kiekviena jų parodai buvo pateikius po 20 knygženklų, kurių dalis skirta Lietuvos meno ir kultūros veikėjams.

Jaunųjų dailininkų paroda Klaidėje susilaukė 25 dalyvių. Jie buvo sutekę apie šimtą tapybos, grafikos, skulptūros, taikomosios dailės kūrinių. Parodą papildė komerciniai darbai, susieti su gaminių reklamomis bei etiketėmis.

Kauno dailės parodų rūmai šio miesto gyventojus ir svečius pakvietė į stiklo gaminių parodą. Rodiniai buvo gauti iš M. K. Čiurlionio dailės muzėjaus fondų, Lietuvos stiklo meistrų, stiklo tūmūnių. Atskirą skyrį šioje parodoje turėjo Lietuvos XVII-XIX š. stiklo dirbiniai. M. K. Čiurlionio muzėjaus parūpintą rinkinį papildė originalios formomis pasižymintys S. Ušinsko ir P. Ušinskaitės kūriniai. Savitus įieškojimus atskleidė kauniečio V. Grabausko, vilniečio D. Ramelio, neseniai studijas baigusių K. Žilinskaitės, V. Janulionio, V. Jatauoto darbai. Didžiausią parodos dalį sudarė Kauno, Vilniaus, Panevėžio stiklo meistrų, baigusių Kauno S. Žuko dailės technikumą, Vilniaus dailės institutą ir dar besimokančių jo vakariname Kauno skyriuje studentų darbai.

Šiaulių „Aušros“ istorijos ir etnografijos muzėjus savo veiklos šešiasdešimtmetį paminėjo keilomis fonduose sulektų gausių rodinų parodomis. Viena buvo skirta senajai daili, kuriai atstovavo 82 pasaulinių ir Lietuvos dailininkų sukurti paveikslai. Dauguma jų neseniai buvo atnaujinti. Kituose skyriuose buvo sulekti istorijos ir etnografijos rodiniai. Su muzėjaus veikla lankytojus supažindino nuotraukų paroda „Iš 'Aušros' muzėjaus istorijos“. Kitos parodos lietu dabartinį šiauliečių gyvenimą, kultūrinius bei meninius laimėjimus. Šešiasdešimtmečiui skirtoje konferencijoje pranešimus skaitė: „Aušros“ muzėjaus direktorius E. Cicėnas, Lietuvos Mokslo Akademijos istorijos instituto atstovai A. Vyšniauskas ir A. Tautavičius, šiaulietis menotyrininkas V. Rimkus, „Aušros“ muzėjaus skyrių vedėjos A. Palapinė ir R. Atkočiūnienė.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 %
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/4 %
Trečiadieniais	uždaryta	term. indėlius 1 metų	8 1/2 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	term. indėlius 2 metų	8 3/4 %
Penktadieniais	10 - 8	term. indėlius 3 metų	9 1/4 %
Šeštadieniais	9 - 1	pensijų s-tą	11 %
Sekmdieniais	9.30 - 1	spec. taup. s-tą	7 1/2 %
		taupomąją s-tą	7 %
		depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	13 %
		mortgicijas nuo	11%-13%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijas iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudimo? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu
- Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Klevelando "Grandinėle" 1983 m. kovo 19-20 dienomis paminėjo savo veiklos 30 metų sukaktį specialiu koncertu Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Ansambliui visą laiką vadovauja L. SAGYS, padedamas savo žmonos ALEKSANDROS ir kitų talkininkų bei rėmėjų

Nuotr. J. Garlos

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tieji įrodymai dažniausiai būna nepakankami.

Jau prieš keletą metų buvo pradėtas pulti Toronto gyvenantis vengras Imre Finta. Pasak Toronto žydų holokausto grupės atstovės Sabinos Citron, jis esąs atsakingas už 10.000 Vengrijos žydų išvežimą iš Szegedo vietovės geto į mirties stovyklas Vokietijoje. Šį kaltinimą dabar vėl paskleidė Toronto televizijos stotys, prasidėjęs A. H. Rauscos gražinimo Vokietijon bylai. Kaltinimu susidomėję dienraštis "The Toronto Sun", tada dar redaguojamas P. Worthingtono. Išsamių tyrimų ėmėsi dienraštyje dirbantis žurnalistas D. Champanas, jame savo skiltį turintis Vengrijos žydas George Egri, pats kentėjęs nacių koncentracijos stovyklose, redaguojantis Toronto leidžiamą laikraštį "Menorah", skirtą iš Vengrijos kilusiems žydams. Šio nusikaltimo tyrinėjimo išvados buvo paskelbtos "The Toronto Sun" 1982 m. gruodžio 22 d. laidoje. o sekančią dieną — vedamasis "Klaidingi kaltinimai".

Prieškariniame laikotarpyje I. Finta buvo žinomas šokėjas Vengrijoje, turėjęs savo grupę. Karo metais dirbo vengrų policijos kapitonu Szegede. Jis net nežinojo, kur tie žydai buvo vežami. Tikėjo, kad darbas užkiose. Pats I. Finta prisipažino, kad kartais vokiečių aktyve vaidindavo žiaurų asmenį, norėdamas įsigyti vokiečių pasitikėjimą ir padėti žydams. Tokios taktikos dėka jam pavyko išsivežti iš geto 20 žydų tolimesniai apklaušinėjimui dėl jų paslėpto turto. Iš policijos nuovados jis tuos žydus nugalbėno į savo tėvo ūkį, ten juos paslėpė ir išgelbėjo nuo mirties. I. Finta nekaltu pripažino ir minėtasis žydų kilmės tyrinimas įsilungęs žurnalistas George Egri, Izraelyje apklaušinėjęs vyriausią Szegedo rabiną dr. J. B. Frenkelį. I. Fintai mestus kaltinimus S. Wiesenthalis jau 1974 m. buvo atidavęs Kanados ambasadoriui Vienoje. Juose buvo teigiama, kad Toronte yra du gyvi liudininkai — M. Berwaldas ir D. Patzaue-ris, savo akimis matę I. Fintos nusikaltimus. Jie betgi pareiškė George Egri, kad tokio asmens nepažįsta ir jo niekada nėra sutikę. Už I. Fintos nekaltumą viešai pasisakė ir dabar Toronte gyvenantis rabinas Z. Zagonas, pokaryje

atvykęs iš Vengrijos. Pokarinėje Vengrijoje I. Finta buvo teisiamas už akių bet gavo tik penkerius metus kalėjimo, kai kiti nusikaltėliai susilaukdavo mirties bausmės. Matyt, net ir komunistinis teismas jam nesurado pakankamai didelių kaltinimų.

Imre Fintos tariamų nusikaltimų tyrimus bei jų rezultatus savo skiltyje "The Toronto Sun" š. m. balandžio 21 d. laidoje vėl palietė buvęs to dienraščio red. P. Worthingtonas rašiniu "Tiesos auka". Jis stebisi, kodėl dabar Kanada staiga susidomėjo karo nusikaltėliais, o ne prieš 35 metus, kai tie asmenys buvo jauni, palikę pėdsakus, gyvus liudininkus. Esą dabar atpildė gali būti pareikalauta iš visiška nekaltų žmonių, kaip kad įvyko su I. Finta. "Tiesos auka" jis betgi laiko ne tik kaltinimų susilaukusį I. Fintą, bet ir jį apgynusių žydų kilmės vengrų žurnalista George Egri, susilaukusį Toronto žydų keršto. Jis 1960 m. Toronte įsteigė laikraštį "Menorah" buvusiems Vengrijos žydams. Pernai tą savo laikraštį pardavė, bet pasilikė jo redaktorių. Dabar tas laikraštis jį staiga atleido iš redakcijos pareigų ir netgi atsiskė spausdinti sutartimi užtikrintą savaitinę jo skiltį. Už ją betgi mokamas jam honoraras, matyt, prisibijant Kanados įstatymų. Pasak P. Worthingtono, tai yra aiškus žydų kerštas tiesos siekusiui G. Egriui už I. Fintos išteisini-mą. Keršto susilaukė ir rabinas Z. Zagonas, užtaręs I. Fintą. "The Toronto Sun" dienraštyje š. m. balandžio 21 d. jis skundžiasi, kad jam ramybės neduoda anoniminiai asmenys telefonu. Kartais išgirstamas tik vienas žodis "Finta", kartais jo žmona klausima, kiek buvo gauta dolerių už pagalbą I. Fintai. Rabinas Z. Zagonas, 72 metų senukas, sakosi bijąs išeiti gatvėn. Jam esą sunku atskirti, kas dabar yra jo draugas ir kas priešin-s. Atrodo, kaip kurių žydų kerštingumas yra tiesiog liguistas, jeigu jis nukreipiamas net prieš savus žmones, siekiančius teisingumo.

BOOKBINDING STUDIO "SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šėrų srityje.
Jis atstovauja bendrovei Housser A. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264,
ext. 16 Toronte

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Ateitininkų žinios

Norėdama toliau puoseletį a.a. kun. Stasio Ylos didelį rūpestį jaunimu, Federacijos valdyba nutarė steigti kun. Stasio Ylos vardo fondą. Jis veiks Ateitininkų Federacijos valdybos žinioje ir bus panaudotas pirmiausia savojo jaunimo veiklai. Valdyba prašo visus vienetus pasirinkti jiems geriausią būdą lėšoms telkti. Visi kviečiami siųsti savo aukas, pažymint, kad tai kun. Ylos fondų: Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc. c/o Milda Čižiūnienė, 7766 Treveno Lane, Falls Church, Va. 22043, USA.

Visos grupės renkasi nustatytu laiku ir ruošiasi metinei šventei, kuri įvyks birželio 4-5 d.d.

Motinos Dienos — gegužės 8-sios proga ateitininkai pardavinės geles Prisikėlimo Parapijos salėje po Mišių. Prašome tuo būdu pagerbti savąsias motinas ir paremti ateitininkų veiklą.

Šių metų vasaros stovyklos: Dainavoje moksleiviams liepos 3-17, Dainavoje jaunučiams liepos 17-31, Neringoje moksleiviams liepos 31 — rugpjūčio 13. Dainavoje jaunom seimom bei sendraugiam rugpjūčio 7-14 d.d.

Skautų veikla

• Romuvos darbo k-to posėdyje balandžio 24 d. pirmininku išrinktas žymusis mūsų rėmėjas St. Kuzmas. Valdybos posėdis šaukiamas gegužės 10 d., antradienį, 7.30 v.v., skautų būkle. Ruošiamasi stovyklavietės atidarymui ir nuom. žimui.

• Romuvai auکوjo: \$200 — K. S.K. A.a. St. Bekerio atminimui vietoj gėlių: po \$20 — E. P. Girdvainiai, A. G. Slaboševičiai; \$10 — S. Jankauskaitė. Nuosirdus ačiū.

• Sukaktuvinės stovyklos ruošia vyksta nustatyta tvarka. Gegužės 14-15 d.d. "Woodland Trails" stovyklavietėje susirenka LSS vadovybė ir stov. pareigūnai dar kartą viską pamatyti, pasitarti ir nustatyti paskutinius reikalavimus. Stovyklavietės seimininkai — kanadiečiai vadovai pasiruošę atlikti viską, kas patenkin-tų mūsų planus. Turime paskubėti su registracija.

• Vyr. skautės kandidatės ruošiasi įžodžiūti: I. Balsytė, L. Laurinavičiūtė, D. Siminkevičiūtė ir R. Zavytė.

• Gegužės 14 d., 12.30 v.p.p., Lietuvių Namuose — prityrusių skaučių sueiga. Gegužės 29 d. — sąskrydis Dainavoje. Informaciją teikia draugininkė Rita Paulauskaitė. Tel. 532-4365. Č.S.

Sportas Lietuvoje

Vyrų tinklinio augčiausios lygos pirmenybėse pirmą kartą dalyvavo ir Lietuvos atstovai — Vilniaus "Kuro aparatūros" komanda, iš pirmosios lygos pernai įkopusi augščiausion. Treneris V. Matušev-s prisipažino, kad debutantai dviklos stiprių komandų grupėje tikėjosi užimti tik IX vietą. Pirmenybės jie belgi užbaigė VI vietoje, patekdami į geriausių komandų šešetuką. Tai iš tikrųjų nebloga pradžia, teikianti vilties ateičiai. Vilniečiai iškovojo 11 pergalį iš 22 galimų.

Klaipėdoje įvyko sąjunginės jaunūčių (15-16 metų) ir jaunių (17-18 metų) krepšinio pirmenybės. Abiejose grupėse varžėsi šešios geriausios komandos. Jaunučių grupėje Lietuvai atstovavo Klaipėdos komanda, sudaryta iš krepšinio mokyklos narių, vadovaujama trenerio E. Milkonto. Jaunieji klaipėdiečiai, nepatyrę nė vieno pralaimėjimo, tapo pirmenybių čempionais, II vietoje palikę Tbilisio krepšininkus, III — Dnepropetrovskos, IV — Minsko, V — Maskvos, VI — Frunzės. Čempionų komandai priklausė — Vladas Misevičius, Saulius Ivanauskas, Ramūnas Cvirka, Gedrius Vasilkevičius, pripažintas geriausiu gynėju šiose varžybose, Rytis Špokauskas, Vilmanas Jankūnas, Egidijus Kipuris, Ramūnas Laurinaitis, Remigijus Klivickas ir Eriks Bublys. Lietuvos atstovais jaunių grupėje buvo šiauliečių komanda, su dviem laimėjimais užėmusi tik IV vietą. Čempionų vardus išlikovo Maskvos krepšininkai, o paskutiniėje VI vietoje atsidūrė Talino atstovai.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
8 %	už 90 dienų term. indėl.	už asmenines	
8 1/4 %	už 6 mėn. term. indėlius	paskolas nuo	12 1/2 %
8 1/2 %	už 1 m. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
8 3/4 %	už 2 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu	
9 1/4 %	už 3 m. term. indėlius	1 metų	11 1/4 %
10 %	už pensijų planą	2 metų	12 %
9 %	už namų planą	3 metų	13 %
7 1/2 %	už specialią taup. s-tą	(fixed rate)	
7 %	už taupymo s-tas	su keičiamu nuosimčiu	
6 %	už čekių s-tas (dep.)	1, 2 ar 3 metų	11 %
		(variable rate)	

AKTYVAI virš 33 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijas iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investicijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A.E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Niagaros apylinkės

PAŽYMETINA SUKAKTIS.

Lygiai prieš 30 metų mažoje Buf-falo, N. Y., lietuvių apylinkėje buvo suorganizuotas Vasario 16 gimnazijai renti būrelis, kuriam buvo duotas 113-tas numeris. Nors būrelis steigėjas nelabai buvo patenkintas tokiu numeriu, bet, pasirodo, tas numeris buvo visai laimingas. Būrelis ne tik egzistuoja, bet ir nuolat auga bei progresuoja. Paslaptis yra ta, kad į šį Buffalo būrelį įkėlė koją ir kairiojo Niagaros kranto — Kanados lietuviškos apylinkės: Niagara Falls, Welland ir St. Catharines. Šių artimiausių kaimyninių apylinkių lietuviškos gimnazijos rėmėjai pradėjo įsijungti į būrelį jau 1974 m., o 1979 m. būrelio narių skaičių žymiai papildė Ročesterio apylinkės lietuviškų reikalų rėmėjai.

Be čia sumintų kolonijų, būrelis savo narių tarpe turi po atstovą iš Hamiltono ir Toronto, o taip pat keletą duosnių gimnazijos rėmėjų iš Pensilvanijos ir Vašingtono valstijų. Tenka pažy-

mėti, kad šio būrelio nariais yra ir du Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai — dr. Vidmantas Raišys ir dr. Rimvydas Šliažas. Jau daugelį metų jie duosniai gimnaziją remia.

Laikui bėgant būrelio narių sąrašas keičiasi, vieni išsibraukia, kiti įstoja, bet būrelio vadovas kol kas dar tas pats nuo 1953 m. Kadangi būrelio nariai yra gan plačiai išsimėtę, jų aukas dažniausiai tenka surinkti paštu. Tai sudaro sunkumų bei nepatogumų. Tam darbu palengvinti kiekvienoje apylinkėje atsirado asmenys, kurie mielai sutiko padėti surinkti tos vietovės rėmėjų aukas ir perduoti jas būrelio vadovui. Pastarasis kiekvienam aukotojui išrašo ir pasiunčia oficialius BALFo kvitus. Tokie talkininkai yra: Vytautas Žmuidzinas Ročesterio apylinkėje, Petras Šidlauskas — Wellando, Jonas Kalainis — St. Catharines — Niagara Falls, Viktoras Silėnas — Erie, Pa. Visiems jiems reikiuosi išsiųsti padėką už didelę pagalbą.

Baltiečių studentų plaukimo pirmenybės Vilniuje po kelerių metų pertraukos laimėjo Lietuvos rinktinė su tvirta 194.5 taško persvara. Latvijos studentai surinko 168 taškus, Estijos — 141.5. Pirmenybėse pagerinti trys Lietuvos rekordai: V. Arėščienka 100 m laisvu stiliumi nuplaukė per 52.4 sek., G. Staškevičius 200 m laisvu stiliumi — per 1 min. 54.2 sek., 4 x 200 m estafetė laisvu stiliumi per 7 min. 52.2 sek. įveikė V. Arėščienka, R. Jankauskas, G. Staškevičius ir O. Fedosiukas.

Šios suaktyvės proga kreipiuosi į čia paminėtų apylinkių geros valios lietuvius ir prašau prisidėti prie tos vienintelės lietuviškos gimnazijos šelpimo. Tikimasi, kad šiemet surinksime rekordinę sumą. Savo aukas prašau įteikti minėtiems apylinkių atstovams arba persiųsti būrelio vadovui (R. Masiulionis, 56 Loving Avenue, Buffalo, N.Y. 14216. Tel. 716-876-8776).

Romas Masiulionis,
113 būrelio vadovas

KLK Centro atstovų suvažiavimas įvyko balandžio 30 d. Toronto Prisikėlimo par. patalpose. Dalyvavo apie 70 asmenų, atstovaudami parapijom ir organizacijoms. Atstovai padarė pranešimus, išklusė bei svarstė pateiktus planus Šv. Kazimiero metų (1984), išrinko naują prezidentą — valdybą. Platesnis aprašymas — kitame "TŽ" nr.

"Vilniaus" paviljono karaliaite balandžio 30 d. surengtame vakare Lietuvių Namuose išrinkta Leta Vaitonytė, 19 m. amžiaus, jos palydovė — Aldona Sendžikaitė, 19 m. a. Pirmoji gavo \$1000 stipendiją, antroji — \$500. L. Vaitonytė studijuoja komercinius mokslus, A. Sendžikaitė — istoriją ir politinius mokslus. Plačiau — kitame "TŽ" nr.

Kun. Algimantas Žilinskas, ilgus metus dirbęs lietuvių evangelikų parapijoje Toronte, prieš pusantrų metų pradėjo specializuotis ligonių sielovados srityje. Pirmiausia baigė du tritų mėnesių klinikinės sielovados kursus Torontto ligoninėje. Gavęs Ontario valdžios stipendiją, pradėjo lankyti naują 11-kos mėnesių kursą psichiatrinėje ligoninėje ir jau artėja prie pabaigos. Šis ir kiti panašūs kursai yra rengiami ekumeninio sielovados instituto, priklausiančio Torontto un-to teologijos fakultetui. Kursuose studijuoja įvairių konfesijų dvasiškai. Baigę juos gali darbuotis ne tik parapijose, bet ir ligoninėse bei kalėjimuose kaip etatiniai kapelionai. Socialinės įstaigos kviečia juos patarėjais. I.a.

Andrius Valevičius, jėzuitų ordino narys, baigęs filosofijos mokslus V. Vokietijoje, savaitę viešėjo pas savo tėvus Missisgaugėje. Pailšėjęs išvyko Montrealin testų studijų McGill universitete, kur ruošis filosofijos magistro laipsniui.

Dr. M. Ramūnienė, pagerbdama a.a. prof. Antaną Ramūną mirties metinių proga, paaukojo \$100 "T. Žiburiams", kuriuose velionis visą laiką bendradarbiavo. Dabar jis išsisi lietuvių kapinėse Missisgaugėje netoli "T. Žiburių".

Pagerbdami žymųjį šachmatų meistrį a.a. Povilą Vaitonį, "TŽ" skaitytiva vietoje gėlių paaukojo "T. Žiburiams": Ant. Mikšienė \$30, Zosė ir Juozas Rickai \$20, E. Dirsienė iš Hamiltono \$15.

Pagarbiai prisimindami žymųjį verslininką a. a. Joną Tumosą, užuot siuntę gėles laidotuviams, aukojo "T. Žiburiams": J. ir J. Stanaičiai ir šeima iš Hamiltono \$30, Antanas ir Margarita Kiškiai \$25, Juozas ir Angelė Lukošūnai \$20.

Kanados Lietuvių Komitetas Žmogaus Teisėms Ginti nuosirdžiai dėkoja išleisdamas aug. Kuolo redaguotą leidinį, kuriame suglaustai apžvelgti kooperatyvo veikla, iliustruota nuotraukomis. Įdėtas mirusių sąrašas, apimantis 477 narius.

Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama" savo veiklos trisdešimtmėčio proga išleisdamas aug. Kuolo redaguotą leidinį, kuriame suglaustai apžvelgti kooperatyvo veikla, iliustruota nuotraukomis. Įdėtas mirusių sąrašas, apimantis 477 narius.

Kanados televizijos CBC programoje "The Journal" buvo transliuojami pokalbiai apie nacių karo nusikaltėlius, kurie rado užuovėją Kanadoje. Buvo minimi ukrainiečių ir latvių SS daliniai. Ukrainiečių laikraščio "Homin Ukrainy" redaktorius dienraščio "The Toronto Sun" 1983.IV.15 laidoje pareiškė, kad minėtasis ukrainiečių dalinys kovojo tiksliai prieš sovietus rytų fronto ir civilių žmonių nukur nenaikino. Kanados Latvių Federacija ir kitos organizacijos pareiškė nutarusios kelti teisminę bylą CBC programai, kuri skleidžianti sovietinę propagandą.

Simfoniniam Toronto orkestrui remti moterų komitetas gegužės 7, šeštadienį, nuo 9 v.r. iki 6 v.v., rengia įvairių daiktų išpardavimą Queen Elizabeth Exhibit Hall parodos aikštėje. Įėjimas — \$2, pensininkams ir vaikams — nemokamas. Su įėjimo bilietu galima bus laimėti \$1000.

Katalikų misijonierius Indijoje atsuntė laišką "TŽ" redakcijai, kuriame prašo pagalbos jo statomai šventovei ir klebonijai, būtent, lėšų, religinių reikmenų, Rožinių statulų, vartotų velykinių bei kalėdinių atvirukų, vartotų drabužių, žurnalų ir pan. Adresas: Fr. Paul Cruz, Our Lady's Church, Kannanallloor P.O., 691-576, Kerala, India.

Eric Margolis, strateginių Kanados studijų instituto narys, paskelbė straipsnį "The Toronto Sun" 1983.IV.25, kuriame įrodinėja, kad sovietai karą Afganistane jau laimėjo ir visą kraštą pradeda įjungti į Sov. Sąjungos ekonomiją. Po kelerių metų Afganistas bus sąsietas vakariečių užmirštą kraštą, kaip ir Lietuva arba Išorinė Mongolija.

Patikslinimai. Š. m. "TŽ" 15 nr. išspausdino recenzijoje knygos "Lietuviai norime ir būt" pateiktas klaidingas patinotų gatvės numeris. Turi būti: A. Kareiva, 6559 S. Richmond Ave., Chicago, IL 60629, U.S.A. — "TŽ" 15 nr. įrašo po a.a. kun. St. Ylos Jaidotų nuotrauka praleista viena karšto nešėjo pavarde, būtent, Vyto Laniausko.

PADEKA

Šiauliečių Sambūris Toronte nuosirdžiai dėkoja sekančioms šiauliečiams, parėmusiems Sambūrio veiklą: Petriui Gulbinskui — \$100, Petriui Šalnai — \$100, Teklei Timmermanienei (iš Winnipeg) — \$20, J. J. Ruksoms — \$20, A. Laurinaičiui — \$10, Petriui Bigauskui, paaukojusiam savo paveikslą.

Ypatinę padėką reiškiamė Romui Civinskui, kuris, nebūdamas šiauliečiu ir visai nepažindamas asmens, remia ir vargą patekusią šiaulietę. Pastaroji yra grįžusi iš Sibiro su palaužta sveikata ir yra reikalinga pagalbos. Jis Kalėdų ir Velykų švenčių progomis per Sambūrį įteikia auką, kuri iki šiol siekia per \$500.

Visiems dėkings — Šiauliečių Sambūris Toronte

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

(416) 233-3323

Pranas Barauskas 233-4741
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudas 270-5256
Vacys Žižys 232-1990
Arūnas Stradas — bendradarbis Floridoje (305)626-7406

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Jaunos padavėjos "T. Žiburių" spaudos balijue vaišina gausius svečius

Nuotr. St. Dabkaus

Tūkstančiai dolerių lietuviškai veiklai

Metinis "Paramos" susirinkimas įvyko 1983.IV.17 Torontto Lietuvių Namų Mindaugo salėje. Dalyvavo 423 nariai. Pirmininkavo valdybos pirm. H. Stepaitis, kuris savo pranešime pasidžiaugė, kad, nepaisant labai blogos ekonominės padėties, mūsų aktyvai padidėjo net per 4 milijonus dolerių, t.y. 15%, ir gale metų pasiekė \$32,831,681. Pirmininkas, džiaugdamasis infliacijos mažėjimu ir palūkanų kritimu, pranešė, kad nariai, kurie savo paskolas garantuos savo taupymo sąskaitomis "Paramoje", už jas mokės 1% mažiau kaip už kitokias paskolas.

Savo pranešimo metu pirmininkas iškviėtė Aldoną Sendžikaitę ir jai įteikė \$500 stipendiją. Aldona yra baigusi su garbės diplomu (89) gimnaziją ir dabar studijuoja istoriją bei politinius mokslus Torontto un-te. Be to, ji dalyvauja lietuviškoje organizacijoje, šoka, kankliuoja, susirašinėja su 80 plunksnos draugų visame pasaulyje. Ji yra laimėjusi keletą premijų už savo rašinius konkursuose.

"Paramos" ižd. S. Masionis savo pranešime pastebėjo, kad pernai labai sumažėjo paskolos. Rezervuose "Parama" metų gale turėjo \$890,000. Finansinė jos būklė yra labai gera. "Paramos" nariai sentaupų dydžio vidurkiai (\$6,400) stovi trečioje vietoje visoje Ontario provincijoje. Savo kapitalo dydžiu "Pa-

St. Catharines, Ont.

KLB ST. CATHARINES APYLINKĖS valdyba gegužės 8, sekmadienį, ruošia iškilmingą Motinos Dienos minėjimą. Programoje: 10 v.r. iškilmingos pamaldos už mūsų bendruomenėje mirusius ir į Sibirą išvežtus bei nukantintus motinas. Po pamaldų meninė programą atliks dainos bei poezijos mėgėjos iš Hamiltono. Apylinkės valdyba kviečia visus Niagaros pusasienio lietuvius dalyvauti.

Valdyba

SKAUTŲ "ŽIDINYS". Š. m. kovo 27 d. Tėvų pranciškonų saleje įvyko Niagaros pusasienio skautų-ėjų buv. vadovų "Židinio" sueiga. Buvo aptarti skautavimo reikalai ir išrinkta nauja "Židinio" valdyba: pirm. ps. A. Šetikas, ižd. ps. O. Jusienė, sekr. v.s. P. Balsas. "Žalgiro" vietininkija buvo panaikinta, nes beveik visi buvę skautai užaugo, išvyko studijuoti ir apsigyveno kitur, o jaunimo prieauglio beveik nėra. Skautininkai, vyr. skautės, skautai vyčiai bei buvę skautų vadovai, susibūrę į skautišką vienetą, geriau atliks skautišką pareigą, kurias jie priėmė, duodami žodį. Jų pareiga yra paremti darbą ir auka Ramuvos stovyklavietę, kad mūsų vaikai ir vaikaičiai galėtų stovyklauti bei džiaugtis skautišku gyvenimu gamtoje. Taip pat židiniečiai jaučia pareigą padėti organizuoti 65 metų sukaktuvinę stovyklą. Jie remia lietuvišką bendruomeninę veiklą ir joje aktyviai dalyvauja. B.

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraukai nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

rama" yra 32 vietoje tarp didžiausių Ontario kredito uni-

Kredito komisijos pranešimą perskaitė L. Šeškus, pranešdamas, kad 1982 m. paskolų išduota už \$5,557,515. Priėmus komisijos pranešimą perskaitė V. Sendžikas.

Nesutarus dėl atlyginimo sumos su dabartine auditorių firma, nutarta pakviesti šiai pareigai atlikti naują auditorių — William I. Boddy.

Susirinkimas patvirtino aukas, skiriamas organizacijoms, būtent, \$9,320. Didžiausios sumos teko švietimui: Maironio mokyklai \$2,320 ir Vasario 16 gimnazijai \$1,500.

Į valdybą šiais metais kandidatavo 5 nariai. Dauguma bal-

sų išrinkti: O. Delkus — 194 ir D. Vaidila — 182. Neišrinkti liko S. Masionis — 176, J. Slivinskas — 144 ir J. Ruslienė — 97.

Į priežiūros ir kredito komisijas perrinkti V. Sendžikas ir L. Šeškus aklamacijos būdu (be opozicijos).

Trisdešimties metų veiklai paminėti išleistas 44 puslapių leidinys, redaguotas A. Kuolo. Leidinyje sudėta daug informacijos ir statistikos duomenų. Įdomus jaunimo skyrelis. Spausdinimo darbus atliko "Time Press". Šį leidinį galima gauti "Paramos" raštineje.

Šis susirinkimas vyko sklandžiai ir buvo baigtas per 2.5 valandos. Susirinkime dalyvavo bei buvo pasveikinti "Prisikėlimo" ir "Talkos" bankelių valdybų nariai. V.A.

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

\$100: Laima Baltrenaitė; \$50: KLB Oakvillės apylinkė, kun. Valdemaras Cukuras; \$32: kun. Povilas Dilys.

\$25: Niagaros pusasienio ramovėnai; \$23: A. Liaukus; \$22: Kazys Šapočkinas; \$21: A. Kublinskas. \$20: Petras Šidlauskas, dr. A. Lukienė, Kazys Konkulevičius, Miami Lietuvių Klubas; \$17: O. Juodisienė, Antanas Blūdžius.

\$15: T. Subacius, Vincas Vaškelis; \$12: J. Liaugminas, Žibutė Vaicūnienė.

\$10: I. Budrys, Danutė Mogek (Mrs.), A. Vekterienė, Balys Čizikas, E. Undraitis, B. Vaišnora, M. Žyvatkauskas, Jonas Deveikis. \$9: Algis Zubrickas, S. Kazlowski; \$8: Br. Jurėnas, Pranas Žiulys, Ona Jurskienė; \$7: Antosė Baltrušaitytė, S. Putrimas, K. J. Zara, Juozas Sendžikas, L. Z. Mockai; \$6: Violeta Chaves (Mrs.).

\$5: kun. M. Jarašiūnas, M. Kriščiūnas, dr. Henrikas Solys, Jonas Venckas, Jonas Žaldokas, P. Gaudys, Vytautas Peldas, B. Balaišis, Elena Baltrušaitienė, Z. A. Gedminas, A. Kaziliūnas, J. O. Girdauskas, Juozas Juška, Vincas Jankūnas, A. Naruševičius, Elena Kiličevičienė, Pranas Kazemėkas, Juozas Šlažus, J. Jauneika, B. Bagdonas, J. Jurėnas, E. Bartminas, K. Rašytinis, kun. A. Glevcekas, Ona Merkienė, Tadas Ramonas, Juozas Rimkus, E. Kinčius; \$4: M. Juzumas.

\$3: S. Beržinis, V. Juodis, V. Petkevičius, Leonardas Kerulis, Vladas Bartninkas, Viktoras Juodis, E. Veimeris, Jurgis Plėnys, K. Lukošius, Ignas Šajauka, Stefa Blūdžius, Marta Jocius, Jonas Juozapavičius, B. Kupeikas, J. Cipilis, Vladas Žemaitis, B. Pakštas, Elvyra Russel, Stasė Girčienė, A. Remeikis, Teodora Čipkienė.

\$2: K. Giedraitis, E. Heikis, Ig. Kriaučiūnas, Kazys Bačanskas, L. V. Morkūnas, Vyt. Valskis, Br.

Slizys, Bronė Balčiūnas, T. Janukėnas, Romas Bulovas, J. Karosas, K. Matkevičius; \$1: J. Marcinėnė.

Remėjų prenumeratą atsuntė:
\$50: Kipras Bagdonavičius; \$40: L. Kirklis; \$35: Petras Janulis; \$30: St. Paskauskas; \$27: Vladas Nakrošius, Jurgis Žebraitis, O. Mitalas, Ignas Juzukonis, Al. Melvydas, J. Vinslovas, A. Raščius, G. Lingaitis.

\$25: Jonas Simanas, Kostas Gaudis, M. Krilavičius, Vytautas Lenaukas, J. Gelaičius, Danutė Mogek (Mrs.), Joana Budnikienė, Rasa Saulėnaitė, Kazys Šapočkinas, Stasys Kėkštas, L. Roman (Mrs.), J. Žostautas, Vytautas Peldas, R. Strimaitis, J. Vilkauskas, J. Liaugminas, H. Jasinskis, Zigmantas Brazauskas, Ig. Kriaučiūnas, V. Birštonas, Helena Jagučanskė, E. Klevas, Vytautas Starkus, V. Pundzius, Teklė Timmerman, Laima Kriaučiūnienė, dr. Arūnas Dailėdė, A. Čepėnas, Vytautas Rūta Valaičiai, J. Kaleinikas, Vyt. Valskis, V. Akelaitis, A. Kublinskas, Rasa Razgaitienė, Vanda Švedas, Raimundas Paskauskas, Jonas Žiuraitis, P. Balutis, K. Tuba, J. Bendoraitis, Rūstulis Rožanskas, Linas Baltakys, Vytautas Danyla, kun. P. Kairiūnas, A. M. Kudirka, V. Kairys, Kostas Astravai, I. Jurcevičius, R. J. Barakauskas, Joana Kuraitė-Lasienė, P. Petrėnas, M. Reyeris, Stasė Yokubynienė, Elzbieta Rakauskienė, Milda Žemėckienė, A. Stankaitienė, J. B. Aukštaitis, Vytautas Augėnas, A. Ališauskas, Violeta Chaves (Mrs.), A. Kalendra, A. G. Usvaltas, Stasys Rukša, Z. Pullianauskas, V. Aušrotas, J. Matijošaitis, Vincas Andriulis, Algirdas V. Dapkus.

Už duėjus metus po \$25 remėjų prenumeratą atsuntė I. Raškevičius.

Nuosirdus aiči visiems už paramą lietuviškai spaudai.

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai

Gegužės 19 Birželio 30 Rugpjūčio 11
Birželio 16 Liepos 21 Rugsėjo 1
Rugsėjo 29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 19, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydisių aš pats: norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Jaunam studentui

a. a. TOMUI PRAKAPUI

iškeliauvus amžinybėn,

jo tėvelius BRONELĘ ir STASĮ, sesutę ZITĄ ir broliuką RIMĄ nuosirdžiai užjaučiame skausmo valandose —

Nelė ir Kostas Astravai
bei jų dukra Rūta

Calgary Alberta

MONTREAL

(Atkelta iš 10-to psl.)

Šv. Kazimiero parapijoje. — Geri atgarsiai sklinda tarp parapijiečių apie tik praėjusią par. 75-rių metų sukakties šventę. Abi dienos praėjo su pasisekimu, gausiai dalyvaujant montrealiečiams, svečiams iš Otavos, Torontto ir kitur. Iškilmingos pamaldos, organizacijų vėliavos, vyskupų maldos, mūsų klebono sukurta sukakties malda, jaunuolių skaitomos tikinčiųjų maldos, taip pat aukojimo maldos buvo įspūdingos kiekvienai Lietuvai mylinčiai sielai... Prasmingi abiejų vyskupų pamokslai, Torontto "Aro" ir jungtinio Montrealio choro giesmės, gėlimis išpuošta šventovė teikė tikrą iškilmingumą. — Šeštadienio koncertas, sutelkęs geriausius Kanados menines pajėgas, davė pasigėrėtina gražią, lietuvių sielą gaivinančią programą. Vakariene su iškilmy švečiai, su vysk. Andre Cimichella pasakytu žodžiu ir stalo palaiminimu buvo ypač iškilni ir nuotaikinga. Maistas puikus, gerai aptarnaujamas "Pavasario" choristų. Grojo Andre Ruselio orkestras. Parapijos istorijoje bus ryškiai užrašyta ši iškilminga sukaktis. — Biuletentyje klebonas kun. St. Šileika, ypač dėkoja par. komitetui, rengėjų komisijai už talką: E. Kurilienė, D. Cousineau, J. Visocikienė, S. Juškievičienė, J. Karpavienė, p.p. Asipavičienė, K. Karpavienė, Dasienei, J. Kaušakienėi, J. Gargasienėi, A. Astrauskienėi, A. Tušienėi, M. Smetonienėi, B. Paulauskaitėi už visokeriopą pagalbą; V. Piečiūniui, p. Dalmotui, p. Petrušienėi už dovanas; K.L. Fondui — už \$275 auką. — Gegužės 8 d. bus laikomos sudėtinės Mišios už motinas. — Torontto mirė Jonas Skėrys, 80 m. amžiaus. Mūsų parapijoje jis yra buvęs choro dirigentu, vaidintoju, veikėju ypač klebonaujant kun. P. Vanagui, kun. J. Dakniui ir kun. J. Mačiulionui. Palaidotas North Bramptone. Liko brolis, mūsų choristas ir dažnas solistas Juozas Skėrys, žmona Silvija, trys dukros ir sūnus Jonas. Sk.

PADEKA

Labai nuosirdžiai dėkoju visoms ponios, dalyvavusioms mano mergvakaryje. Nuosirdus aiči mieliai tetai S. Eismontienėi, atvykusiai iš Hamiltono, mieloms ponios, prisidėjusioms įvairiais skanumynais prie tokių puikių vaišių, brangioms seselėms už pastogę ir būsimom pamergėm už visokeriopą pagalbą.

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Gegužės 1, sekmadienį, buvo iškilmingai švenčiama Lietuvos kankinių šventė. Pamokslus sakė per trejas Mišias kun. dr. J. Gutauskas. Iškilmingosios Mišios 4 v.p.p. buvo atšaukiamos vysk. V. Brizgio su keturiais kunigais. Sutvirtinimo sakramentą priėmė 3 mergaitės ir 4 berniukai, paruošti G. Kurpio. Po Mišių įvyko procesija į lietuvių kapines, kur vysk. V. Brizgys atliko palaiminimo apeigas. Procesijoje dalyvavo organizacijų vėliavos, parapijos choras, gėlių barstytos ir gausūs būrys tautiečių. Nors oras nebuvo labai palankus, bet procesijos nesukliudė. Lietuvos kankinių šventė ir toliau bus švenčiama kasmet pirmąjį gegužės sekmadienį.

— Pirmosios Komunijos iškilmes — gegužės 8, sekmadienį, per 11 v.r. Mišias.

— Motinos Dienos pietūs — gegužės 8, sekmadienį, 1 v.p.p., Anapilio salėje. Bilietai gaunami pas dr. E. Birgiolą (tel. 274-3967 vakarais).

— Mokslo metų užbaigos rekollekcijos jaunimui 14-19 m. amžiaus — gegužės 6-8 d.d. Registruoja L. Garbaliuskas 277-3551 ir Z. Prakapaitė 233-4486.

— Ruošiasi tuoktis — Andrius Stokus su Nancy Nicholson.

— Paaukojo parapijai \$50 P. Eidukaitis.

— Mišios gegužės 8, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Petrą Traškevičių, 11 v.r. — už Stankų mirusių.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas gegužės 8, Motinos Dieną, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Moterų draugijos bazaras — gegužės 7, šeštadienį, nuo 9 v.r. iki 2 v.p.p., šventovės patalpose. Turintieji bet ką paaukoti prašomi perduoti E. Šturmienei.

— Parapijos tarybos posėdis — gegužės 10 d., 7.30 v.v., šventovėje.

— Pamaldas gegužės 15, sekmadienį įprastu laiku, su šv. Komunija laikys kun. P. Dilys.

— Šv. Rašto apmąstymai — gegužės 11, trečiadienį, gegužės 19 ir 26 d., 7 v.v., šventovėje.

— Vasario 16 gimnazijos rėmėjai jai pasiuntė \$1.000.

— Parapijos choras repetuoja kiekvieną pirmadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

Lietuvių Namų žinios

— Lietuvės motinos pagerbimas LN Mindaugo menėje įvyks gegužės 8 d. Motinos sveikins ir priims LN Vyrų Būrelis.

— Balandžio 28 d. LN lankėsi Hamiltono lietuvių 48 asmenų ekskursija, atvykusi apžiūrėti Toronto. Pasivažiavo LN paruoštu maistu, apžiūrėjo patalpas ir pasidalino mintimis su TLPK vadovybe. Svečius priėmė LN vedėjas A. Vaičiūnas ir Hamiltono Liet. Pensininkų Klubui padovanojo lietuvišką vėliavą, kuri ateityje puos naujus Hamiltono pensininkų namus. Klubas pirm. P. Lukošius ir ekskursijos talkininkai B. Pakalniškis ir K. Mikšys dalyvių vardu dėkojo už viešnagę, kuri vyko Vytauto menėje ir "Lokyje".

— LN Vyrų Būrelis ruošia gegužinę įvyks birželio 26 d., o poilsio stovyklą prasidės rugpjūčio 6 d. Norintieji daugiau informacijų prašomi kreiptis į LN raštine.

— LN svečių knygoje pasirašė P. ir Z. Augaiciai iš Delhi, A. Cepulis, A. Jonelis ir A. Blauzdžiūnas iš Montrealio.

— Toronto Lietuvių Pensininkų Klubu valdyba rengia išvyką Otavon gegužės 19-20 d.d. — tulpių žydėjimo metu. Kaina autobusu — \$46 asmeniui, nakvynė viešbutyje — \$48 (dviem viename kambaryje). Gali dalyvauti ir nepensininkai. Kreiptis į L. Novogrodskienę 769-8846 iki 3 v.p.p.

— Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinis ir Ponia baltadienio 28 d. dalyvavo Kanadoje gyvenančių venecueliečių dailininkų kūrinių parodos atidaryme Columbus Centre, 901 Lawrence Ave. W. Ją atidarė pilietybės ir kultūros viceministeris James Ramsey ir gen. Venecuelos konsulas Carlos Taylhardat.

— A.a. Jono Tumoso atminimui vietoje gėlių Jurgis Juodis "T. Žiburiams" paaukojo \$20.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužės 1, sekmadienį, pirmosios Komunijos iškilmės įvyko per 10 v. Mišias, giedant Maironio mokyklos chorui, kuriam vadovavo muz. D. Viskontienė. Komuniją priėmė 11 vaikų, kuriuos paruošė seselė Loretta.

— Per 11.30 v. Mišias Sutvirtinimo sakramentą teikė vysk. V. Brizgys, giedant parapijos chorui, kuriam dirigavo L. Marcinaitė ir akompanavo P. Vytas. Sakramentą priėmė 14 vaikų, kuriuos paruošė seselė Margarita. Tekstus apeigoms paruošė seselė Onutė.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Penktadienio vakare 7 v. mūsų šventovėje — šventoji valanda ir Mišios.

— Gegužinės pamaldos — šokiadieniais 7 v.v., šeštadieniais litanija po 9 v. Mišių, o sekmadieniais choras gieda litaniją kartu su visais dalyviais po 11.30 v. Mišių.

— Gyvojo Rožinio brolijos Mišios — gegužės 7 d., 11 v.r. Po Mišių — susirinkimas muzikos salėje.

— Pakrikštyta: Darius-Rimantas-Jonas, Rimanto ir Aušros Karų sūnus.

— Susituokė: Daiva Šlenytė su John Pickford.

— Rekollekcijos 14-19 metų jaunimui — gegužės 6-8 d.d. Informacijos pas Z. Prakapaitę 233-4486 arba D. Čuplinską 533-7425.

— Registracija į vaikų stovyklą jau prasidėjo ir tęsis iki birželio 1 d. Kreiptis į L. Kuliavičienę 766-2996 arba į R. Juzukonytę-Jaglowitz 769-3275.

— Jaunų šeimų stovykla Wasagoje nuo liepos 30 iki rugp. 6 d. Registracija iki gegužės 20 d. pas D. Pranaitienę 762-1482.

— Labdaros sekcijos surengtas vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas davė per \$3000 pelno. Labdaros sekcija iki šiol į Lenkiją lietuviams pasiuntė 393 siuntinius.

— Parapijai aukojo: E. Giedrienė \$140; po \$100: A. Kanapka ir sūnus Juozas, M. Lorr-Sabaliuskienė, T. Bernatavičienė, H. G. Chvedukai, B. Dūdienė, J. J. Sarūnai; po \$50: V. P. Gudaičiai, R. Pocius, Alb. Gačionis; Motinos Dienos novėnai po \$100: J. Arštikaitis, E. Azubalienė, J. Zapavičius; \$75: E. Mardosienė; po \$50: H. Butkevičius, B. Narbutas, V. F. Urbonai, M. Zalatorienė; klierikų fondai po \$50: P. Gulbinskas, P. Šimkevičienė.

— Mišios gegužės 8, sekmadienį, 8 v.r. — už Pacevičių šeimos mirusiųs, 9 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas (novėnai), 10 v.r. — už Oną Ališauskienę, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Juozą Buožę.

— Maironio mokyklos ir augstesniųjų lituanistinių kursų mokslo metų pabaigos pokylis ruošiamas gegužės 13, penktadienį, Prisikėlimo parapijos salėje. Abiturientai gaus mokyklos baigimo pažymėjimus ir atliks meninę programą, kartu paminėdami "Aušros" 100 metų sukaktį. Bilietai — \$10 asmeniui. Jie gaunami Maironio mokykloje šeštadieniais arba paskambinus telefonu p. Karosui 221-6250.

— Gegužės 14, šeštadienį, 9 v.r., tėvai kviečiami dalyvauti Maironio mokyklos mokslo metų užbaigime ir KLB švietimo komisijos premijų įteikime. Be to, tėvai galės paimti pažymėjimus ir iš klases auklėtojų. Pamokos baigsis 11 v.r.

— G. Paulionienė, mokyklos vedėja

— IŠNUOMOJAMI suaugusiems trys kambariai, virtuvė ir prausykla su baldais ar be baldų arti Prisikėlimo parapijos. Skambinti tel. 536-3891 Toronto.

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNIS BAKAVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, pareigų namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Toronto Simfoninio Orkestro

paramai įvairių daiktų išpardavimas (rummage sale) — gegužės 7, šeštadienį, 9 v.r. — 6 v.v. Karalienės Elzabetos pastate (Exhibition Place).

Įėjimas — \$2. Pensininkams ir vaikams iki 12 m. — nemokamas. Įėjimo loterijos laimikis (door prize) — \$1000.

Lietuvos Kankinių parapijos jaunų šeimų sekcija
š.m. gegužės 8, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje rengia

MOTINOS DIENOS POPIETĖ

su menine programa ir pietumis (šilti valgiai su vynu).
Meninę programą atliks jaunimas, pietus paruoš J. Bubulienė.

Stalas šeimai — nuo 6 iki 14 asmenų; kaina: suaugusiems — \$9.00, vaikams nuo 1 iki 7 metų — nemokamai, vaikams nuo 7 iki 14 m. — \$3.00. Stalai numeruoti ir užsakomi iš anksto pas dr. E. Birgiolą tel. 274-3967.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų

Rengėjai maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti ir pagerbti savo motinas

PASAULIO LIETUVIŲ LEDO RITULIO ŽAIDYNĖS

1983 metų gegužės 14, šeštadienį,

Dalyvaus ledo ritulio komandos iš Bostono, Čikagos, Detroito, Hamiltono, Montrealio, Toronto. Žaidynės vyks nuo 9 v. ryto iki 6 v. vakaro Centennial Park Arena, Etobicoke

Įėjimas ir programa suaugusiems — \$2.00, vaikams (žemiau 12 m.) — nemokamas

Gegužės 14, šeštadienį, 7.30 vakaro didžiojoje Lietuvių Namų salėje įvyks žaidynių balius. Dalyvaus visi žaidėjai ir svečiai.

Bilietai (įskaitant šiltą vakarienę ir šokių): suaugusiems — \$12.50, pensininkams ir studentams — \$11.00

Bilietai užsakomi iš anksto pas Rimą Kuliavą (416) 766-2996 Toronto

Radio programa "Tėvynės Prisiminimai" maloniai kviečia atsilankyti į sol. NELĖS PALTINIENĖS ir jos vyro muz. ARVYDO PALTINO, buvusio Klaipėdos "Kopų balsai" vadovo ir dirigento

KONCERTAS

Įėjimo aukla — \$6.00, studentams ir pensininkams — \$5.00. Pakvietimai gaunami Toronto Lietuvių Namų raštinėje ir sekmadieniais visose lietuvių parapijose.

P. S. Žymioji solistė Nelė ir muz. Arvydas Paltinai neseniai atvyko iš Lietuvos ir apsigyveno Manneime, V. Vokietijoje. Nelė yra vilnietė, o Arvydas — klaipėdietis. Jie š. m. Vasario 16 gimnazijoje Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjime nepaprastai gražiai pasirodė.

Išgirsime juos, pasimatykime ir susitikime su jais Toronte!

Radio stotis CHIN — banga 1007 FM kiekvieną sekmadienį 1.30 v.p.p.

"Tėvynės Prisiminimai"

JAU LAIKAS REGISTRUOTI VAIKUS!!!

Šiais metais Toronto Prisikėlimo parapijos stovyklavietėje

Wasagoje įvyks dvi vaikų stovyklos:

1. liepos 3 - 16 dienomis

vaikams 6-16 metų amžiaus, mažai ar visai nemokantiems lietuviškai

2. liepos 17-30 dienomis

vaikams 6-16 metų amžiaus, laisvai kalbantiems lietuviškai

Programa paruošta atsišvelgiant į vaikų amžių, lietuvių kalbos mokėjimą ir įdomumą.

Registracija — nuo balandžio 17 iki birželio 1 dienos.

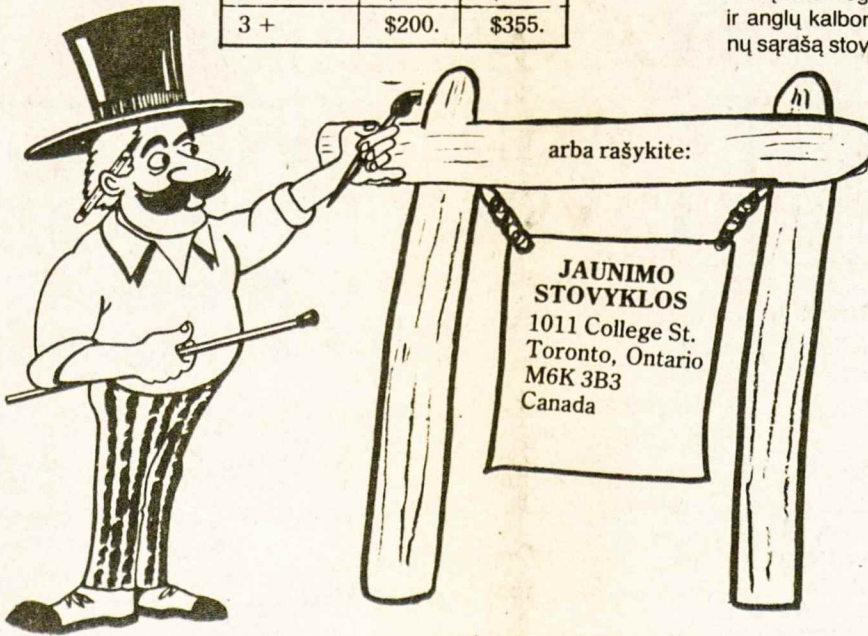
Kadangi bus daug stovyklautojų iš įvairių miestų, vieta garantuojama tik tiems, kurie per tą laiką bus užsiregistravę.

	1 sav.	2 sav.
1 vaikui	\$85.	\$145.
2 vaikam	\$145.	\$260.
3 +	\$200.	\$355.

REGISTRACIJOS reikais skambinti Lina Kuliavičienė (416) 766-2996

Rūta Jaglowitz (416) 769-3275

Atsiųsime registracijos lapus lietuvių ir anglų kalbomis, programas, reikmenų sąrašą stovyklos taisykles ir kt.

JAUNIMO STOVYKLOS
1011 College St.
Toronto, Ontario
M6K 3B3
Canada

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka

stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis

lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronte.

ESU LIETUVIS NAŠLYS — noriu

susipažinti su lietuviu 50-55 metų amžiaus. Rašyti "Dobilui" Tėviškos Žiburių adresu.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GY-

DYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iš kaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praievių. Tel. 533-8008.

K. CIBAS atlieka visus stalius

darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto

ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

MONTREALQUE

Sol. G. Čapkauskienė jau įdėnai naują plokštelę. Dabar ji yra tvarkoma bei gaminama muzika A. Stankevičiaus vienoje iš geriausių studijų Montrealyje. Plokštelės išleidimu bei platinimu rūpintis pavesta "Vilnius Records" bendrovei (672 Victoria Ave., Westmount, Que. H3Y 2R9, tel. (514) 484-0475). Vienas iš tos bendrovės direktorių yra Danielius Mališka.

Graziai buvo surengtas "Aušros" šimtmečio minėjimas AV parapijos salėje. Minėjimą pradėjo KLK Moterų Dr-jos Montrealio sk. pirm. D. Staškevičienė, paskaitai pakviesdama rašytoją dr. Henriką Nagį. Jis trumpoje savo paskaitoje (galėjo būti daug ilgesnė) apibūdino "Aušros" pradžią ir jos gyvavimo metus, taip pat palietė ir dabartinę, okupuotąje Lietuvoje leidžiamą pogrindžio "Aušrą". Taip pat pabėrė atsiminimų apie Lietuvos patriarcho dr. J. Basanavičiaus laidotuves Vilniuje. Programą pajavirino dvi deklamuotojos — Kristina Kličiūtė ir Daiva Piečaitytė. Buvo surengta loterija. Svečiai pavaišinti pietumis, pyragais ir kava. Malonu, kad KLK Moterų Dr-jos dėka ir Montrealio kolonijoje buvo paminėta ši mums brangi sukaktis.

AV parapijos komitetas nutarė šiemet nerengti metinės išvykos į Palangos vasarvietę ir suplanuoti išvyką į Putnamo seselių vienuolyną. Norintieji važiuoti registruojasi klebonijoje ar pas komi-

teto narius. Anksčiau panašias išvykas rengdavo "Rūtos" klubas. Visiems patikdavo praleisti kad ir trumpą laiką pas seses, kurios pasižymi dideliu nuosirdumu ir vaišingumu, priimdamos jas lankančius svečius.

P. p. Kušleikiai, vyresniosios kartos ateiviai, AV parapijos salėje savo draugų ir artimųjų tarpe atšventė vedybinio gyvenimo 50-metį. Po iškilmingų Mišių salėje įvyko priėmimas, į kurį susirinko apie 100 žmonių. P. Kušleikienė yra aktyvi Šv. Onos Dr-jos narė ir vakarienių šeiminkė. P. p. Kušleikiai yra išauuginę du sūnus, kurių vienas gyvena Toronte.

Elenai Bukauskienei jos 80-tojo gimtadienio proga marties Onos Bukauskienės iniciatyva buvo surengta staigmena — pobūvis. Atsilankiusios draugės jai įteikė gražią dovaną, palinkėdamos dar ilgo ir gražaus gyvenimo. N.B.

(Nukelta į 9-tą psl.)

"LITO" NARIAI, dėmesio!

Užsitęsęs deryboms dėl remonto sutarčių "Litas" laikinai pasilieka esamąją vietą. Sekmadieniais dirbsime iki gegužės 15 d. Kraustymosi datą paskelbsime vėliau. Vedėjas

LŠST
VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS
KANADOJE ATSTOVŲ
SUVAŽIAVIMAS
Montrealyje
Aušros Vartų parapijos salėje,
1465 De Seve St.,
Gegužės 21, šeštadienį: 1 v.p.p. registracija,
2 v.p.p. darbo posėdis,
7 v.v. koncertas-pokylis.
Meninę programą atliks Montrealio vyrų choras, vad. muziko
Aleksandro Stankevičiaus
Gegužės 22, sekmadienį: 11 v. iškilmingos
pamaldos Aušros vartų
šventovėje.
Po pamaldų salėje visų dalyvių ir svečių atsisveikinimo pietus.
Visi Montrealio lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti. Suvažiavimą globoja: LK Mindaugo šaulių kuopa, talkina "Neringos" jūrų šaulių kuopa
VŠR valdyba

NORMALĖJA DRAUDŲ PADĖTIS

Draudų kainos jau nekylo.

Daugelyje draudos sričių pastebimas kainų mažėjimas.

Patirtis parodė, kad bendrovės, ėmusios augštesnes kainas, turėjo nusileisti, o bendrovės, ėmusios žemesnes kainas, neturi kitos išeities, kaip tik pakelti.

KAIP YRA SU JŪSŲ DRAUDOS REIKALAIŠ ŠIANDIENĄ?

Verta patikrinti draudos sąlygas ir kainas!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL: 722-3545

PASTABA: Ši informacija apima Kvebeko provinciją.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmadieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min. \$1,000.00

1 metų 9.25%

Terminuoti indėliai:

1 metų 9 %

180 — 364 d. 8.25%

30 — 179 d. 8 %

Trumpalaikius indėlius

už \$20,000 ir daugiau

Taupomosios sąskaitos:

specialios 7.75%

su drauda 7.50%

Čekių sąskaitos 6 %

DUODA

PASKOLAS:

nekilnojamo

turto,

asmenines ir

prekybines.

Paskolos

mirties

atveju

apdraustos

iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI